

Naša Luč

3+1965

Marec 1965

— mesec naših prošenj

V tem mesecu sv. oče priporoča, da molimo za naslednji zadevi:

■ Da bi apostolski in misijonski duh prevzel vse župnije

Župnija je osnovna celica cerkvene organizacije, najbolj primerna za vzgojo cerkvenega duha, ki je duh apostolata. Cerkev se po župniji približa človeku, ga preoblikuje, vzgaja, usmerja k idealom, katere Cerkev zasleduje v vseh časih, namreč širjenju Kristusovega nauka in osvajanju src za Boga. Apostolat je delo za božje kraljestvo najprej v župnijah. A pravi apostolski duh gre preko meja župnije ali škofije, se raztega čez vso Cerkev. Ta ne izvzema iz svojega vplivnega območja nobene dežele, nobene rase, nobenega naroda: je katoliška, vesoljna tudi v tem in morda prav v tem pokaže Cerkev svojega katoliškega duha v pravem pomenu besede.

Namen župnijskega življenja in delovanja je, da vsi brez izjeme, naj bodo verni ali neverni, brezbožni in brezbrizni, spoznajo Kristusa, ga vzljubijo in mu služijo. To delo ni lahko, zakaj satanove sile so vedno na delu. A treba je kljub temu delati, se žrtvovati, mnogo moliti in trpeti. To je pot do uspeha apostolskega dela.

V to delo so poleg duhovnika poklicani tudi laiki. Zavedajoč se odgovornosti za rast božjega kraljestva, Cerkve, katerega člani so, bodo sredi modernega časa delali za uve-

ljavljenje krščanskega pojmovanja življenja. Potreba tega dela je velika, časi kličejo na delo, manjka pa delavcev za moderno misijonsko delo v župniji, med sonarodnjaki, med sobrati!

■ Za kristjane v misijonskih deželah, ki trpijo preganjanje

Ob tem namenu molitve nam gre pogled v dežele, kjer trpijo naši bratje po veri, največ zaradi brezbožnega komunizma.

Železna zaveza, bambusova zavesa: dva izraza, ki pretresata srce in dušo tistega, ki ljubi Cerkev in z njo živi. Ni nam treba iti preveč daleč, da vidimo učinke komunističnega preganjanja. Pri tem so prvi udarjeni pastirji, na lep ali na grd način, zaprti, mučeni, onemogočeni izvrševati svoje poslanstvo. A tudi vernikom ni prihranjeno trpljenje preganjanja, tudi med njimi so mučeniki dvajsetega stoletja.

V misijonskih deželah je tudi veliko trpljenja zaradi vere. Kitajska, Vietnam, Koreja, Cejlon, Kongo so v zadnjih časih še posebej imena, ki kličejo človeku pred oči reko prelite krvi za Knistusa, ječe in mučenja za Kristusa in njegovo Cerkev, smrt in uničenje delavcev za božje kraljestvo.

Apostolski delavci potrebujejo herojskega duha. Ker smo bratje med seboj in soodgovorni za Cerkev, naj jih spremlja naša priprošnja in molitev za božjo pomoč. S trpljenjem zmagojujejo in njih trpljenje koristi vsej Cerkvi. Na svojem mesu dopolnjujejo to, kar manjka trpljenju Kristusovemu, za njegovo telo, ki je Cerkev, je zapisal sv. Pavel.

Naslovi slovenskih duhovnikov in uradov

ANGLIJA: Ignacij Kunstelj, Offley Road 62, London S.W. 9., England (Telef. RELiance 6655; izg. Rilájens).

AVSTRIJA: Janez Hafner, Theodor-Körnerstr. 111, Graz. — Anton Miklavčič, Kapellengasse 15, Spittal/Drau, Austria.

BELGIJA: Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Liège, Belgique, Tel. 04/233910. — Kazimir Gaberc, 19 avenue Louis Empain, Marcinelle (Hainaut), Belgique, (Tel. 07/367754).

FRANCIJA: Nace Čretnik, 4 rue S. Fargeau, Paris 20, France, (Telefon MENilmontant 80-68) — Ciril Lavrič in p. Vladimir Klemenčič, 7 rue Gutenberg,

Paris 15, France, (Telefon 250-89-93). — Stanislav Kavalarič, 17 rue Claude Debussy, Liévin (Pas-de-Calais), France. — Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, Aumetz (Moselle), France. — Msgr. Stanko Grims, 1 rue du Dauphiné, Merlebach (Moselle), France. — P. Jakob Vučina, 6, rue de France, Nice (A. M.), France.

ITALIJA: Slovenski dušnopastirski urad, via dei Colli 8, Roma, Italia.

NEMČIJA: Ciril Turk, 42 Oberhausen-Sterkrade, Mathildestrasse 18, West-Deutschland (Telefon 62676). — Ivan Ifko, 43 Essen—Altenessen, Schonfeld-

str. 36, W. Deutschland. (Tel. 291305). — Dr. Franček Prijatelj, 68 Mannheim-Neckarau, Rhein-goldstr. 3., W. Deutschland (Telefon 851663). — Dr. Franc Felc, 7 Stuttgart-S, Heusteigstrasse 49/II, W. Deutschland (Tel. 707970). — Dr. Janez Zdešar, Schubertstr. 2/L, 8 München 15, W. Deutschland (Tel. 536453). — Franc šeškar, Zieblandstraße 32/II Rgb., 8 München 13, W. Deutschland (Tel. 550296).

NIZOZEMSKA: Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgique. ŠVEDSKA: Jože Flis, Gamla Nissastigen 65, Oskarström (Halmstad), Sweden (Telefon 035/60086).

Kristus in spokorjeni grešniki

Delo slikarja Rubensa (1577-1640);
iz flamske slikarske šole, shranjeno v Pinakoteki
v Münchnu v Nemčiji.

D

AVID, mogočen izraelski kralj, je zagrešil prešuštvo z Betsabejo, Urijevo ženo; njenega moža je dal ubiti, da se je lahko z njo poročil. Ko je prišel k njemu prerok Natan in mu v Gospodovem imenu očital: »Zakaj si zaničeval Gospodovo besedo, da si storil, kar mu ni všeč?«, je v skrušenosti — četudi kralj — priznal svoj greh: »Grešil sem zoper Gospoda« (2 Knjiga kraljev, 11-12) in iz njegovega spokorjenega srca je privrela molitev, ki jo Cerkev — in mi z njo — ponavlja že stoletja:

»Usmili se me, Bog, po svoji milosrčnosti,
po obilnosti svojega usmiljenja izbriši mojo krivdo.« (Ps 50).

SV. PETER je na véliki četrtek trikrat zatajil Gospoda, da se je tako izognil, da bi še njega zaprli. Toda še isto noč se je ob spominu na Gospodove besede bridko zjokal nad svojo zatajajo (Mt 26, 69-75). Po vstajenju je isti Peter trikrat izpovedal svojo ljubezen Kristusu, potrdil jo je pa s svojim apostolskim delovanjem in s svojo mučeniško smrtjo.

DESNI RAZBOJNIK je svaril levega, ko se je ta norčeval iz Kristusa, in z zaupanjem je zaprosil Jezusa: »Gospod, spomni se me, ko prideš v svoje kraljestvo!« Zato je zaslužil Kristusov odgovor in njegovo plačilo: »Resnično, povem ti, danes boš z menoj v raj.« (Lk 23, 39-43)

MAGDALENA je bila grešnica, vlačuga. Eden izmed farizejev je Kristusa povabil na obed, toda pri vstopu v hišo mu ni dal vodé za noge, ni ga poljubil, ni mu mazilil glave, kot je bil običaj pri gostih v Palestini. Ko je pa žena, ki je bila v mestu grešnica, zvedela, da je v kraju Kristus, je prišla s posodo dišečega olja, jokajoč stopila h Kristusovim nogam, jih s svojimi solzami umivala in s svojimi lasmi brisala, jih poljubljala in maznila z dišečim oljem. Farizej se je zgražal v srcu, Kristus pa je dejal njemu, ženi — in nam! —: »Odpuščeni so njeni mnogi grehi, ker je mnogo ljubila; komur se pa malo odpusti, malo ljubi.« (Lk 7, 36-50)

Če pravilno razumemo Rubensovo sliko, nam bo v vzpodbudo, če bi morda pod težo krivde ne upali na pot h Gospodu; nam je v opozorilo, če bi si domišljali, da nismo grešniki in ne potrebujemo spreobrnjenja; na vsak način pa nam kaže, kako moramo odgovoriti na božjo ljubezen.

Spokorjeni grešniki z gornje slike nam kažejo pot, ne, ko so padli ali padali, kažejo nam pot s tem, da so se dvignili in na kateri način.

Pred skušnjave je postavljen vsak

Kristus je bil Bog in človek. Zato ni čuda, da je bil kot človek postavljen pred skušnjave. Sv. pismo pripoveduje o tem takole:

Po krstu je Jezus šel v puščavo, da bi se z molitvijo in postom pripravil na javno delovanje. Ko se je štirideset dni postil, je bil lačen. Pristopil je hudobni duh ter mu rekel: »Ako si Sin božji, reci, naj bodo ti kamni kruh.« Če Jezus ne bi bil lačen, bi mu zli duh ne rekel tako. Jezus se je zavedal, da mu je skušnjavec nastavil zanko. Odgovoril je: »Pisano je: Naj ne živi človek samo od kruha, ampak od vsake besede, ki izhaja iz božjih ust.«

Nato ga hudič vzame s seboj v Jeruzalem in ga postavi vrh templja ter mu reče: »Ako si Sin božji, vrzi se dol, zakaj pisano je: ‚Svojim angelom bo zate zapovedal, in na rokah te bodo nosili, da z nogo ne zadeneš ob kamen.‘« Jezus je videl, da mu je skušnjavec nastavil drugo zanko, zanko predrznega zaupanja v Očeta. Rekel mu je: »Pisano je tudi: ‚Ne skušaj Gospoda, svojega Boga!‘«

Hudobni duh mu tedaj pokaže vsa kraljestva sveta in mu pravi: »Vse to ti dam, če predme padeš in me moliš.« Jezus spozna zanko pohlepa po oblasti in mu odločno reče: »Poberi se, satan; zakaj pisano je: ‚Gospoda, svojega Boga, moli in njemu samemu služi!‘«

Tedaj ga je hudič pustil in angeli so pristopili in mu stregli.

NEKAJ RAZLAGE

„Vrh templja“ v Jeruzalemu je bil najbrž vrh stolpa na jugovzhodnem robu tempeljskega obzidja, tik nad globoko strugo hudournika Cedrona. Pod tem stolpom je zijala največja globina (okrog 45 metrov).

„Vsa kraljestva sveta“: evangelistove besede je treba razumeti tako, da je skušnjavec Jezusu v domišljiji pričaral podobo vseh kraljestev in njihovega sijaja.

„Tri skušnjave“ so v najtesnejši zvezi z Jezusovim mesijanskim poklicem. Judje so si pod vplivom nauka farizejev predstavljali Odrješnika (Mesijo) kot mogočnega svetnega kralja, ki se bo nenadoma pojavil z nebes in bo svojemu ljudstvu ustvaril veliko gmotno blagostanje. Hudi duh je želel, da bi Jezus ljudstvo v tej zmoti potrdil. Toda ta ga je vsakikrat zavrnil z besedo svetega pisma in tako že pred začetkom svojega javnega delovanja odklonil farizejski mesijanski ideal.

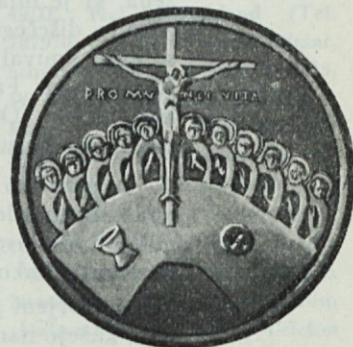
„Kamni-kruh“: S temi besedami je hotel skušnjavec v Jezusu vzbuditi nezaupanje do božje previdnosti in ga obenem nagniti, da bi svojo mesijansko čudežno moč uporabil v zadoščenje svojih lastnih telesnih potreb.

„Pisano je“, „rečeno je“: namreč v knjigah svetega pisma stare zaveze (v Mojzesovi knjigi).

SKUŠNJAVE

Jezus nam je pokazal, kako moramo premagovati skušnjave. Če hočemo skušnjavo premagati, se ji moramo takoj ustaviti, ne pa se z njo igrati. Zlasti z molitvijo si pridobivamo moč, da skušnjave premagamo. Jezus nas opominja: »Čujte in molite, da ne pridete v skušnjava!« Dokler molimo, hodimo k nedeljski maši in zakramentom, skušnjava hitro spoznamo in premagamo. Zato

Poleti 1960 je bil v Münchnu v Nemčiji evharistični kongres. Na kongresnem znaku so bili upodobljeni apostoli, zbrani pri zadnji večerji, in Jezus na križu. Ta podoba je hotela povedati, da se pri vsaki sveti maši obnavlja Jezusova daritev na križu, seveda na skrivnosten, nekrvav način. Ta mesec se uvedejo pri maševanju nekatere spremembe. Obnova mašnega obreda ima namen, da bi prisotni še bolj čutili, da je sv. maša daritev, pri kateri naj vsi sodelujejo in je ne opravlja samo mašnik.

se hudobni duh trudi, da bi nam pristudil molitev in nas odtrgal od maše in vsega, kar »diši« po veri.

Skušnja je vse, kar nas vabi v greh. Zlasti nevarne skušnjave so: slaba družba, nesposobni filmi, slabe knjige in predstave. Do poštenega razvedrila imamo vso pravico. Do pademo v skušnjo, začnemo opuščati nedeljsko mašo, postanemo versko mlačni, nato pa padamo v vedno hujše grehe.

POKLEKOVANJE

Hudobni duh za Jezusa ni bil gotov, da je Sin božji. Vedel je le, da je ta človek ves predan božji volji. Od Jezusa je zahteval zase češčenje, ki gre samo Bogu.

Boga moramo tudi na zunaj častiti. To delamo zlasti s poklekovanjem. S poklekanjem Boga priznamo za svojega gospodarja. Na obe kolena pokleknemo n. pr. pri spovedi, med povzdigovanjem pri maši, med obhajilom, pri blagoslovu na koncu maše, kadar je izpostavljeno presveto Rešnje Telo in pri blagoslovu z Najsvetejšim. Ko pri-

demo v cerkev ali gremo iz nje, ko gremo mimo glavnega oltarja, pokleknemo le z desnim kolonom do tal, da počastimo Jezusa.

POIZKUSI ODGOVORITI!

1. S katerimi besedami je Jezus zavrnil prvo skušnjo? — 2. S katerimi besedami je Jezus zavrnil drugo skušnjo? — 3. S katerimi besedami je Jezus zavrnil tretjo skušnjo? — 4. Katere skušnjave so zlasti nevarne? — 5. Kaj nam pomaga, da moremo skušnjave hitro spoznati in premagati? — 6. Kdaj klečimo na obeh kolenih?

DVOJE VPRAŠANJ

S katerimi besedami nas Jezus opominja, da moramo v skušnjavah moliti? — Da moramo v skušnjavah moliti, nas Jezus opominja z besedami: »Čujte in molite, da ne pridete v skušnjo!«

Katera so grešna nagnjenja ali kakor so včasih rekli poglavitni grehi? — Grešna nagnjenja so:

1. napuh, 2. lakomnost, 3. nečistost, 4. nevoščljivost, 5. požrešnost, 6. jeza, 7. lenoba.

Sedemindvajset novih kardinalov

Najzanimivejši dogodek v življenju Cerkve zadnjega časa je bilo imenovanje 27 novih kardinalov. Papež Pavel VI. je namreč prvič počastil nekatere škofove oziroma duhovnike s kardinalskim klobukom.

Kaj je to kardinal? Če hočemo to prav razumeti, je treba poseči v preteklost Cerkve. Kakor vsak škof v svoji škofiji, se je tudi rimski škof, papež, vedno opiral pri svojem delu na nekatere pomočnike. Med pomočniki so bili nekateri važnejši, drugi manj važni. Najpomembnejši pomočniki so se v Rimu imenovali »kardinali«. Samo po sebi razumljivo je, da so bili ti pomočniki Rimljani ali vsaj Italijani. Njihova dejavnost se je raztezala predvsem na Rim in okolico. Da je raztezala predvsem na Rim in okolico. Da je jim papeži sčasoma poverjali razne naloge tudi pri papeškem delu za vladanje vse Cerkve, je tudi razumljivo. Seveda je s tem pomen kardinalov znatno zrastel.

Pomen kardinalov se spreminja

Sčasoma je papež imenoval tudi kakšne škofove izven Italije za kardinale. S tem na-

slovom jih je odlikoval ali pa je hotel odlikovati njihov narod ali njihovo državo. Tako je prišlo v navado, da imajo Španija, Francija, Nemčija vedno po nekaj kardinalov. Razmere po svetu v zadnjem času so pomen kardinalske časti v toliko spremenile, da se že vsak narod poteguje za svojega kardinala. S tem hoče pokazati, da je dozorel in samostojen tudi v cerkvenem pogledu.

Zadnje čase, ko se je Cerkev močno razmahnila tudi med neevropskimi narodi, je prišlo do imenovanja raznih kardinalov po drugih celinah. Cerkev je hotela pokazati, da je Cerkev vseh narodov. Tako so dobili Kitajski, Indijci, Japonci in zamorci svojega kardinala.

V tej luči »internacionalizacije« je treba gledati tudi na najnovejša kardinalska imenovanja. Ker je na zadnjem zasedanju vesoljnega cerkvenega zbora prišlo do sklepa, da se pritegne k vodstvu Cerkve čim več zastopnikov škofov z vsega sveta, gledajo nekateri v imenovanju teh kardinalov že nekak osnutek škofovskega zbora, ki naj bi pomagal papežu voditi Cerkev.

Odslej štirje slovanski kardinali

Poleg dosedanjega poljskega kardinala Višinskega imamo odslej še tri druge. Za kardinala je bil namreč imenovan tudi zagrebški nadškof Franjo Šeper, predsednik konference jugoslovanskih škofov; dalje je papež s kardinalske častjo počastil Jožefa Berana, nadškofa v Pragi, ki je bil med zadnjo vojno štiri leta v dachauškem nacističnem taborišču, zadnja leta pa je interniran od čeških komunističnih oblasti in ne more izvrševati svoje škofovske oblasti. Tretji Slovan je ukrajinski veliki metropolit vzhodnega obreda Jožef Slipyj, ki je preživel 18 let v pregnanstu v Sibiriji in ga je izpustil Hruščev ter živi sedaj v Rimu.

Nekateri drugi kardinali

S kardinalske častjo so bili počaščeni tudi katoliški patriarhi vzhodnih obredov: Pavel Peter Meouchi, maronitski patriarh iz Libanona; Štefan I. Sidarouss, koptski patriarh v egiptovski Aleksandriji; Maksimos IV. Saigh, melkitski patriarh v sirijski Antiohiji.

Crnci imajo novega kardinala v osebi Pavla Zoungrana, nadškofa Gornje Volte v Afriki. Kardinal je postal tudi nadškof v Colombo na Ceylonu, nadškof v Alžiru, škof v Malagi na Španskem, nadškof v Milanu v Italiji, v Lyonu v Franciji, v Sao Paulu v Braziliji, primas Anglije — westminstrski nadškof, nadškof v Firencah v Italiji, irski primas — nadškof v Armaghu, pa še nekateri drugi.

S kardinalske častjo je bil počaščen tudi ustanovitelj belgijske katoliške delavske mladine, ki je postala že svetovno gibanje, znameniti duhovnik Jožef Cardijn.

Za srečo naših družin

»Nas Slovencev vseh skupaj ni niti za eno velemesto. Pa še temu pičlemu številu, tako pogostoma beremo, grozi nič manj ko narodna smrt. Pišejo, da smo glede števila rojstev v Evropi na dnu lestvice. Pišejo tudi, koliko postelj mora biti v bolnicah zasedenih zaradi splavov. To nas mora navdajati z resno skrbjo. Nešteto je pri nas družin, ki bi brez težav Cerkvi, Bogu in narodu dale več otrok, ne da bi se družinskemu standardu sploh kaj poznalo.

Očetje in matere, res ste naporno zaposleni v službah, pa zato v vašem srcu ne smete otopeni ljubezen do družinske sreče, ki je v

otročih in ki izvira iz žrtev. Niste šli v zakon, da bi spolnjevali svojo voljo, temveč božje naročilo: 'Rastita in napolnita zemljo!' To je rečeno vsaki zakonski skupnosti.

V letu 1965 imejmo vsi pred očmi skupno voljo: 'Nočemo umreti! Vsak človek, tudi otrok, celo nerojen, je božja podoba. Starši, napolnite našo zemljo z božjimi podobami. Napolnite svoje stanovanje, pa čeprav je skromno, s svetlimi, žarečimi očmi in smejočimi se obrazi zdravih otrok, ki nosijo v obrazu vaše poteze in v očeh vaš žar. Ne vdajajte se mehkužnosti, ki vas telesno in duševno ubija in odpira na stečaj vrata nezadovoljstvu in razdvojenosti in prežene tudi Boga iz vaših src in vaših družin.

Koncil nas hoče prenoviti. Vsak izmed nas si v tem letu prizadevaj, da sebe prenovi! Starši pa prenovite tudi naše družine! Potem bomo lahko pogumno in veselo gledali v svojo bodočnost!«

To so zapisali v svoji letošnji novoletni poslanici slovenskemu ljudstvu slovenski škofje.

Ali je Sveta dežela lepa?

Škof dr. Janez Jenko je po svojem nedavnem obisku v Palestini govoril vernikom po vatikanskem radiu. Pripovedoval jim je o svojih vtisih in o ljubezni, s katero moramo ljubiti svete kraje. Povedal je tudi tole:

„Ne smete misliti, da je Sveta dežela zato, ker je sveta, tudi najlepša dežela na svetu. Skoro na vsakem mestu v Sveti deželi lahko zadenete na kamen. Nekateri predeli, zlasti od Betanije dol proti Jerihi, so skoro čisto puščavski, tudi na poti iz Jeruzalema v Samarijo je veliko hribov čisto golih. Celo v Galileji tega ne manjka, čeprav je treba priznati, da je Galileja veliko bolj rodovitna kakor Judeja. In spet: kjer stanujejo Judje, tam veliko bolj raste, kakor pa tam, kjer so arabski prebivalci. Morda je to nekaj tudi od pridonosti ljudi odvisno.

Po lepoti recimo naša Soška dolina in pa Gorenjska daleč nadkriljujeta Palestino, po rodovitnosti pa naš Banat ali Bačka. Za nas je ta dežela sveta pač zato, ker je vezana na Jezusa Kristusa, našega Odrešenika.

Mnogo je mest v Palestini, na katere je vezan kak evangelijski dogodek. Kristjani so zato vedno radi obiskovali te kraje, posvečene po Jezusu, našem Gospodu. Od najstarejših časov so romali kristjani semkaj. Priznam, da sem si ta sveta mesta večkrat bolj romantično predstavljal. Brez dvoma se zunanje lice Svete dežele od Kristusa sem ni bistveno spremenilo.»

Porast družabnih odnosov

(Iz papeške okrožnice »Mater et Magistra«)

Podružbljenje ali socializacija pomeni visoko stopnjo organiziranega modernega življenja, ki se očituje v samostojnem in dejavnem sodelovanju gospodarskega, kulturnega, poklicnega in političnega področja družbenega življenja.

Do 19. stol. je človek živel v krajevno organiziranih skupinah, kot so vasi, trgi in mesteca (l. 1800 je živelo v mestih z nad dvajset tisoč ljudi manj kot ena štiridesetinka — točno 2,4% — človeštva). Te naselbine so zadostile vsem potrebam svojega prebivavstva — ena sama skupina je opravila vse osnovne funkcije: kulturno, versko, gospodarsko, politično in razvedrilno. Ena sama družba, vertikalno strukturirana z eno avtoriteto (župnik ali župan — kdor je več veljal) in eno strukturo, ki zajame vse različne družbene vloge: to je podoba predindustrijskih človeških skupin.

Koncentriranje energij (pare in elektrike) je odprlo dobo podružbljenja (socializacije). Osredotočenje proizvodilne sile je izzvalo nakopičenje prebivavstva (l. 1950 živi v mestih z nad 20.000 ljudi že več kot ena petina — 20,9 % — človeštva), dela, kapitala in financ, uprave in trgovine... Sociološko nujno je nastala specializacija, ki je razkosala prvotno totalno družbo. Osnovne funkcije so se organizirale in strukturirale v samostojne sektorje: gospodarskega, kulturnega, političnega... s svojimi vlogami, vrednotami, procesi itd. in pa z neštevilnimi podskupinami, asociacijami... »Razkroj« je bil prehodni; družba se je takoj povezala v enote sociološko popolnejše narave.

Posamezniku je industrijska revolucija napravila življenje bolj pestro, a tudi bolj razkosano. Postal je član mnogih skupin, različnih po strukturi in vlogah.

Socializacija družbe nima v nastanku in v svojih činiteljih nič opraviti z ideološkim in političnim socializmom. Ta se je pojavil pozneje in je samo ponekod pospešil podružbljenje. Papež nikjer ne namiguje, naj uporabimo nauke socializma v socializaciji. Socializem vendar nima jasnih pojmov o divergentnih postavkah personalizma in socializacije.

Kaj pravi Cerkev o podružbljenju? »Brez dvoma izhajajo iz razvoja družbenih odno-

*Kraljevo znam nje, križ, stoji...
marsikje na slovenski zemlji, ljudem v tolažbo
in zaupanje. Na sliki: Pogled na Julijske Alpe
iz okolice Trbiža v Kanalski dolini.*

sov mnoge prednosti in koristi.« Vsestranska medsebojna odvisnost skupin in posameznikov je razvila čut solidarnosti v posameznem narodu in se pojavlja že mednarodna vzajemnost.

Podružbljenje ustvarja take pogoje, da moremo zadostiti mnogim osnovnim pravicam, kot so zdravstvo, šolanje, poklicno usposabljanje, stanovanje, počitek, možnost dela. Tega pred 200 leti ni bilo! V zavezništvu z modernimi obveščevalnimi sredstvi nas je podružbljenje napravilo za očividce svetovnih dogajanj.

Okrožnica Janeza XXIII. pa ne pozablja nedostatkov in pomanjkljivosti socializacije.

Tako gosta razrast organizacij vodi v birokrativno urejanje življenja, brez smisla in srca za človeka ob kumulaciji osebja, pisarn in papirja; zahteva podrobno pravno

ureditev življenja in človeških odnosov, ki skupno s tipičnimi pravnimi metodami povzročajo razosebljenje človeka. To se pravi, da je vedno tesnejši odsek človeškega področja, v katerem sme misliti sam in odločati po svoji uvidevnosti in svobodi. Ali bo človek še ohranil lastno odgovornost in samostojnost? Papež Janez XXIII. odločno zanika, da bi podružbljenje toliko zavozilo in zgnetlo človeka v avtomat. Strukture res pritiskajo na nas (struktura delovnega časa nas, recimo, hromi za kulturno in versko udejstvovanje), ali vendar nas ne morajo, nas ne determinirajo. Delavec, ki »robota« na tekočem traku, vé, da je ta brezoseben način dela izumilo svobodno bitje in da ga je možno spremeniti in počlovečiti! Moderne družbene strukture niso proizvod determinističnih sil kolektivne duše ali zavesti. Teorije Le Bon-a, E. Durkheim-a in W. Mc Dougall-a so zastarele. Papež mirno ugotavlja, da je pojav socializacije sam v sebi dovolj zdrav, da bo izpeljal koristen razvoj človeštva.

Seveda ne bo šlo brez pametnega uravnavanja.

»Nosivci javne oblasti morajo pravilno pojmovati občo blaginjo, ki naj bo usmerjena v zdrav razvoj človekove osebnosti.«

Druga nadvse važna prvina organske rasti družbe so tiste organizirane skupine, ki jih nahajamo med družino in državo. Prav te so srčika in duša podružbljenja. Nujno morajo ostati avtonomne, sicer bodo res ustvarile

ljudi-avtomate na državno uporabo. »Toda nič manj ni potrebno, da so te organizacije po obliki in po bistvu resnične skupnosti, ...«, t. j. prav vsak posamezni član naj sodeluje — svobodno in prostovoljno — v skupni akciji.

Še ena je točka »prenovitvenega« programa. Omenjene organizacije naj se varujejo odvratnega skupinskega egoizma. Saj so danes n. pr. sindikati, razni finančni trusti itd. tako močni, da zlomijo politično oblast, ko iščejo lastne interese. Brezpogojno je njihova naloga, da so v službi bližnjega in javne blaginje.

H koncu se še vprašajmo, če je Janez XXIII. naklonjen socializaciji. Nikakor ni prepričan, da bo socializacija fatalistično nujno vodila k napredku človeštva. V razračnanju podružbljenja vidi dosegljivo priložnost v bolj človeško stopnjo osebe in v obnovev družbe. Pij XI. je naglašal stanove — korporacije —, da bi zadel v isti cilj. Po tridesetih letih je človeštvo razširilo obzorja eksistence in so korporacije ujele že zelo skrčene pomembnosti (in za nameček morajo še spremeniti svoje paternalistično strukturirano lice!).

Janez XXIII. zre pred seboj družbo interkontinentalnih dimenzij, tiho preide stanove in optimistično usmerja novo družbo v krščansko obnovo. Želi, da bi bil vsak aktivno in s krščansko odgovornostjo prisoten v življenju moderne družbe. -mb.

Listina o pravicah otrok izglasovana

Generalna skupščina Organizacije združenih narodov je lani (20. novembra 1964) izglasovala zelo važen zakon, »listino o pravicah otroka«. S tem je dopolnila tisti nad vse važen dokument, ki mu pravijo »listina o pravicah vsakega človeka«. Ta dokument so slovesno proglasili in mora veljati za vse države od 10. decembra 1948.

Če so vse države na svetu obvezane svojim državljanom zagotoviti uživanje vseh pravic in svobodo, pa je otrok spričo svoje telesne in razumske nebogljenosti potreben še prav posebnega varstva in nege. Otrok predstavlja bodočega zrelega človeka, ki mu je namenjena določena osebna, družbena in duhovna življenjska pot. Da bi se razvil v polni meri in v kar najbolj harmonični obliki, kot tudi, da bi bil zmožen izpolniti to svojo na-

logo, mora rasti v najugodnejših gmotnih in čustvenih pogojih.

Z »listino o pravicah otroka« je bilo svečano sprejeto načelo, da mora človeštvo otroku nuditi vse, kar mu najboljšega lahko nudi, in s katerim so bili vsi ljudje, vse javne in privatne, socialne ustanove, vse vlade obvezane priznati temeljne pravice otroka in ravnati tako, da ne bo nobenih razlik ali kakršne si bodi diskriminacije zaradi rasne pripadnosti, barve kože, vere, politične ali narodne pripadnosti itd.

Otroku bodi zagotovljena pravica do življenja, pravica, da pride na svet. Otrok ima nadalje pravico do tega, da raste in se razvija. Priznana je torej neobhodna potreba po pravem družinskem vzdušju, ki edino zagotavlja zdrav, uravnovešen otrokov razvoj.

O živčnem zlomu

Znanec me je ustavil na cesti in me povabil, naj prisedem k njemu v avto, češ da mi mora marsikaj povedati. Vozil je dalje, ker se mu je mudilo, vmes pa mi je razlagal, da s sosedom ni tako hudo, da je le »živčni zlom«. Celo zdravniki so tako zatrjevali, me je hotel prepričati. Kar verjeti nisem mogel tega, saj so zdravniki veliko bolj radovedni in tudi morajo ugotoviti stanje, kakor daleč je pač mogoče. Ta izraz o živcih je preveč splošen in učeni ga neradi rabijo. Saj rečemo, da je ta ali ona gospodična doživela živčni zlom, ker jo je zaročenec zapustil ali ker ni v uradu napredovala, kot je upala. Solz kar ne more ustaviti in ne upa si na cesto... Toda pri sosedovem primeru nisem mogel verjeti, da gre le za živčni zlom, saj je bil resno duševno bolan.

Da bi znancu razložil, kako mislim, sem porabil kar primeru ob njegovem vozilu: »Vidite, ako se pri avtu kaj polomi, se takoj vprašate, kaj je. Ali so zavore odnehale, ali so sveče zamašene, ali je bencina zmanjkalo, ali pa je kolo odletelo? Morda je bil klanec prestrm in voz preveč obložen?«

»Seveda. Človeka sili ne le radovednost, temveč tudi nuja, da zve, kaj je?«

»Tako se lahko zgodi tudi človeku na življenjski poti. Morda je telesno slaboten, morda tudi duševno ni prav razvit; da bi ohranil vitko linijo, premalo je ali pa ne pozna nobene mere več. More se tudi telesno poškodovati, iz bogve katerega vzroka preveč garga ali pa so tudi njegovi življenjski klanci prestrmi, ko bi rad hodil po gladkih in ravnih poteh. Kot se stroj izrabí, se tudi naše moči porabijo in izrabijo. Tako se nekaj polomi ali zlomi.«

Znancu sem rad pritrdil, da primera z avtom in njegovimi okvarami ne velja v polni meri, ker je človek bolj popoln kot sleherni stroj.

Saj ne le človek, ampak tudi vsako živo bitje se neprestano prilagaja svojemu okolju; prav to je, kar dela razliko med živim in neživim.

Najbolj preprosto živo bitje odgovori na nevarnost na dvojni način: ali se postavi v bran ali pa zbeži. Tako tudi človek. Tak je

tudi njegov živčni sistem. Vseeno je, ali je nevarnost resnična ali namišljena.

Če moramo teči ali pa se boriti, potem naložimo mišicam, srcu, a tudi možganom in živcem še poseben napor. Ta napor zahteva v našem telesu večji dotok krvi, kisika in drugih snovi.

Nevarnost rodi strah, ki preko naših možganov vpliva na živce in ti nujno zahtevajo posebnih sokov za kri. Z novim dotokom v možgane, srce in prizadete ude se zmanjša njihova količina drugod, v drugih delih v telesu, ki niso naravnost obremenjeni z borbo ali begom, predvsem v prebavilih in koži. Kako lepo so o tem govorili stari klasiki, pa tudi apostol Pavel je primeru dobro porabil!

Vsi dobro vemo, da ima strah tudi zunanje učinke. Srce na primer bije bolj kot navadno, ko zanj niti ne vemo; koža se ohladi, da nas oblije »kurja polt«, in vendar nas znoj obliva; dihanje postane hitrejše. Dijaki dobro vedo, da strah pospešuje prebavo. Takole pred izpitom radi poiščejo najbližji »WC«.

Dodali bi lahko še kaj podobnega. Ti povišani so vsakdanji in jih vsi doživljamo. Če koga vidimo, da prebledi ali si obliže suho ustnico, vemo, da ga nekaj skrbi. Neradi pa sprejmemo zdravniško razlago, kadar se kaj nenavadnega pojavi, kar je v zvezi z našim duševnim stanjem. Morda zaradi tega, ker opazimo le zunanje znake, pozabimo pa, da je v nas še drugo življenje. Če strah ali jeza, pa tudi duševno trpljenje traja dalj časa, vpliva to na nas manj zaznavno, kot če je vse to le trenutno.

Naša narava sama nas opozori, ako kaj ni v redu. Opomni nas, da moramo nekaj storiti. Ali ni preprosto in lahko, če roko približamo ognju, takoj začutimo neprijetnost, da nas peče in hitro jo odtegnemo.

Velikokrat se zgodi, da nas kaj spravi v strah, v jezo, da nam dá duševno bolečino in vendar ne moremo ničesar storiti. Zavemo se svoje slabostnosti, kar spet povzroči neko napetost v nas. Moremo prenesti, moremo se tudi »znesti nad kom«, pogodrnjamo ali pa potožimo prijatelju.

Zlasti ako nas nenadoma kaj prestraši, česar se nismo nadejali, potem ostanemo v

Natančnost. — »Tu ste pozabili piko.« — »Res je. Prosim, napravite jo vi.« — »Ne morem, mora biti ista pisava.«

nekem napetem stanju. Vemo, da nekaj ni v redu, pa ničesar ne moremo storiti proti.

Tako duševno in čustveno napeto stanje, ako je dolgotrajno, ima posebne posledice. Človeka rada boli glava, ima težave s prebavo, čuti bolečine v mišicah, pridejo razni katarji in prehladi, toži o visokem krvnem pritisku. Na kratko bi rekli: vznemirjenje v telesnih funkcijah. Kje in kako, je pa zelo različno; navadno tam, kjer je človek najbolj občutljiv, to se pravi, najmanj odporen v nevarnosti. Seveda moramo računati na učinke v naši duševnosti in živčnem sistemu. Smo še dosti dobro spali, pa se počutimo zjutraj zelo utrujeni, postali smo pozabljivi, vsaka malenkost nas vznemiri, ne moremo zadržati solza, zelo težko se pripravimo na svoje vsakdanje delo; nimamo moči, da bi prešli preko vsakdanjih skrbi in težavic.

»Sama mizerija!« je dejal znanec.

»Marsikoga take težave nadlegujejo leta in leta. Nič ni čudnega, da nekateri ljudje doživijo 'živčni zlom', pač pa je čudno, da jih več ni, saj lahko trdimo, da večina med nami tega ne doživi.

Ako živčni zlom prinese pravo telesno bolezen, reši s tem vprašanje, kaj naj se stori.

Saj nam kar prav pride, ako nas po dolgem napornem delu majhen prehlad porine za nekaj dni v posteljo. Delo in skrbi prepustimo drugim, sebe pa opravičimo, da pač potrebujemo nekaj počitka, ki ga nam bo tak

(Konec na naslednji strani)

Ali poznate vrsto blaga?

● Bombaž ali volna? Če zažgete nitko blaga, za katerega bi radi vedeli, iz česa je stkano, potem vedite, da volna gori zelo počasi in da ob tem čutite duh sežganih rogov. Plamena ni. Ko nitka izgori do konca, ostane le majhna trda krogla. Bombaž gori zelo hitro in s plamenom. Ko zgori do konca, ostane za njim le pepel.

● Bombaž ali lan? Če trgate bombažno blago, slišite pri tem težak in zamolkel zvok. Pri trganju lanenega blaga bo zvok jasen in kratek.

Če blago zmočite, boste spoznali lan po tem, da se bodo vodne kaplje širile zelo hitro in tudi hitro sušile. V bombažno blago pa voda prodira težje in zato se tudi počasneje suši.

● Čista ali umetna svila? Čista svila gori zelo težko, na koncu niti pa ostane trda majhna krogla.

● In sintetični? Spoznali jih boste po tem, da se topijo na vročini! Če eno sintetično nit prižgete z vžgalico, se bo brez plamena stopila.

Gospa Majda pripoveduje

O SERVIRANJU

Pred kratkim so se mi oglasila naša dekleta iz Porurja. Prosile so, naj bi jim pojasnila, kako gostu postrežemo: kako pripravimo mizo, kako serviramo, kaj lahko ponudimo, skratka, kako čim lepše izkažemo svoje gostoljubje. Tej želji prav rada ustrežem, tembolj, ker bo snov vse zanimala. Vendar pa vse v eni sapi ne pojde. Za to imamo premalo prostora v našem kotičku. Imejte torej malo potrpljenja, v vsaki številki boste našle kaj, kar vas bo zanimalo. Začnimo torej kar pri prvem vprašanju:

Kako pripravimo mizo?

Premislimo najprej, kje bomo gostom postregle. V današnjih tesnih stanovanjskih razmerah sicer nimamo dosti izbire. Vendar pa moramo vedeti, da slavnostno kosilo ali večerjo ponudimo v dobro razsvetljenem prostoru na dovolj veliki mizi. Popoldansko kavo ali čaj serviramo lahko v intimnejšem kotičku sobe pri topli razsvetljavi stoječe svetilke. Ob lepem, prijaznem veremenu pomaknemo mizo lahko k cvetličnemu oknu, na balkon ali na senčen vrt. Vsaka teh prilik zahteva svoje priprave. Predvsem mora biti miza dovolj velika. Nekatere mizne plošče se dajo z vstavkom podaljšati. Če take mize nimamo in nam naša ne zadošča, primaknimo še eno mizo, ki pa mora biti enako visoka. Zelo pripravne so servirne mizice ali vozički, na katere gospodinja zloži vse stvari, ki jih pri serviranju rabi. Tja tudi odlagamo košarico s kruhom, sklede in pladnje z jedili, pa tudi rabljene krožnike i. t. d.

Izberimo primeren prt! Prt krasi mizo, čuva občutljivo mizno ploščo in duši neprijeten ropot krožnikov in pribora pri jedi. Pod prt v ta namen lahko pognemo tenko prevleko iz mehkega blaga. Za razne prilike uporabljamo različne prte. Ni treba poudariti, da mora biti prt svež in brezhibno zlikan. Za slavnostne prilike izberemo prt iz najfinejšega blaga: damast, fino platno in podobno. Ni treba, da je bel, vendar je bela barva najhvaležnejša, ker se ujema z vsemi drugimi barvami. Pri barvastem prtju moramo pač paziti, da se poda k barvi porcelana in neposredne okolice in moramo tudi cvetlično dekoracijo prilagoditi njegovi barvi. Preko prta lahko pognemo v okras čipkaste prtiče čez sredino ali vso dolžino mize. Prt naj na vseh straneh visi 30 cm čez mizni rob. Za zajtrk ali popoldansko kavo pre-

Cerknica na Notranjskem v zimski idili. — Kaj bi bila ta slika brez cerkve in njenega stolpa? Na njej bi gotovo nekaj manjkalo. Cerkev kraj opleša, povzdigne, iz nje diha prazničnost na vse naselje.

grnemo mizo z živahnim barvastim ali pisanim prtom, lahko je vezen ali pa tudi navaden bel. Čajna miza zahteva spet nekaj več eleganc: vzele bomo torej lepši vezen ali čipkast prt. Preprosto večerjo ali kosilo ponudimo tudi na preprostejših prtih; na balkonu ali vrtu lahko serviramo celo na prtju iz povoščenega platna ali podobnih umetnih vlaken. Če ima miza posebno lepo ploščo iz lesa, umetnega lesa ali kristala, se poslužimo majhnih, tako imenovanih »set« prtčkov. Pod vsak krožnik položimo enega, na sredo mize pa odgovarjajočega malo večjega, seveda tudi tu za razne prilike v raznih barvah in materialu. K vsakemu prtju spadajo odgovarjajoči prtiči. V ožjem krogu, ali pa če serviramo sadje, si pomagamo s papirnatimi.

Skrbno izbran prt, lep pribor in porcelan krasijo mizo. Ves vtis pa poživijo cvetlična dekoracija. Kakšne cvetlice izberemo, odvisi od prilik. Svetovala bi vam le, da se vselej odločite za nizke aranžmaje. Visoki šopki zakrivajo gostom pogled in se zelo radi prevrnejo. Izberite skrbno tudi posodo, v katero namestite cvetje. Pristajati mora mizi in cvetlicam, ki ste jih izbrale. S cvetlicami lahko zelo lepo kombiniramo sveče. Posebno pri slavnostnih večerjah lepa sveča zelo povzdigne mizo.

Skrbite še za to, da gostje udobno sedijo. Vsak mora imeti dovolj prostora. Pri mizni nogi nihče ne sedi rad. Če se temu prostoru nikakor ne moremo izogniti, naj sede tja nekdo od domačih. (Dalje drugič)

O živčnem zlomu

(Nadaljevanje s strani 8)

prehlad dal. Tudi pri večjih in resnih boleznih moremo najti tih sporazum med telesom in duhom. Navadno bo bolnik protestiral, da temu ni tako, saj se včasih tega niti ne zaveda.

Ne smemo pozabiti na naša čustva, ki lahko veliko pomagajo pri boleznih živčnega značaja kot tudi pri vseh boleznih, da jih otežijo ali pa olajšajo. Znano je, da si nogometni igralec veliko prej pozdravi zlomljeno nogo kot bolnik, ki ga podpira bolniška blagajna.

Kadar rabimo izraz 'živčni zlom', moramo dobro vedeti, da je naša beseda izraz za veliko različnih ovir, ki povzročijo po naših živcih, da nismo sposobni za vsakdanje delo. Povemo, da je nekdo bolan, a le izključimo, da si je zlomil nogo, da ima pljučnico ali ga muči slepič.

Živčni zlom je navadno posledica dolgega živčnega napora. Seveda si more človek pomagati, da pride spet nazaj na pravi tir. Od zadnjich bi spet ponovili, da so tudi za to zdravniki in zdravila.«

Znanec me je še prijemal, da ponarejam narodne pregovore, da bi se pravzaprav moralo glasiti: »Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal«. Hotel sem mu dopovedati, da je druga zapoved prvi enaka, pa ni poslušal. Tako sem odložil razgovor do drugič, ko me bo spet povabil v voz. -nk

srce zmaguje

naš roman

Teta Lientje in Jezušček

Teta Karolina, živa zbirka starin, je s prevladnimi nožicami oddrobentila proti Wolvesti. Prav takšna je kakor čajni grelec, meni Jon, a Greeta ga kara. Spoštovanja starosti ni več na svetu.

Danes naj bi juniorja odnesli h krstu. Teta je hotela biti kajpak za botro. Ona, ki že leta in leta ne gre nikoli dlje kot k rani maši pri Sv. Jakobu, razpne za to botrstvo še enkrat svoje obrabljene peruti. Ob pol sedmih zjutraj že leze po stopnicah do Gerritsovih. V njenih starih, spodobnih prsih poje neka davna, pozabljena pesmica o ljubezni in štokrlji. In tako pride skoraj brez šuma do vrha.

Jon spi svoj prvi spanec. Sin je vso občeprepeval, kar je pač običajni uvod v vse umrljivo, in očetovstvo se pričinja ritmično s petimi koraki tja, petimi koraki sèm po sobi ob pesmi: Aja tutaja. Pesem je lahko Gezellova ali van Ostayenova — to ni več prav natančno znano. Ko se zdani — slaboten sij v pijanih očeh —, je zaspanček utihnil. To je nekaj veljalo: trikrat je moral piti in dobil je gorko flanelo na rdeči trebušček. Kadar se dere, ne ločiš, ali je lačen ali ga ščiplate.

Greeta sliši, kako si nekdo na zunanjem predpražniku briše čevlje in kako narahlo trka na vrata. Pogleda Jona. Ubogi revež, ali naj ga budi? Ko bi le sama smela vstati, pa ne sme. Babica pravi: »Časa dosti, mlada gospa, pred desetim dnevom ne!« Jon ne spozna ženinega glasu in se godrnja obrne.

»Vstani vendar, fant! Ne gre drugače!«

Tete Lientje neverjetno tenki glasek je že dvakrat vprašal, ali stanuje tukaj gospa Gerritsova. Staro dekle se ne domisli gospoda. Jon se polagoma zaveda, kaj se godi. »Pret...« bi rad rekel, toda ostanek zamre v vzdihu.

»Pazi, fant, da ga ne zbudiš!«

Senior se zaspan vzdigne na svoji žimnici in pogleda k zarodu. Mož, ki se ni preupal, ni objektivni in njegova prva beseda ni jutrnja molitev. V spalni obleki mahedrá k vratom.

Tam stoji teta Lientje. Ustraši se ponočno

napravljenega nečaka in pogleda brž po mladi materi.

»Aha,« pravi Jon, »aha, jutro, teta!«

»In to je zdaj mladi Gerrits?« Šumotaje se skloni teta nad zibelko. Greeta kima s trudnim nasmehom. Ali ni neumno, če kaj takega vprašaš? Če to ni mladi Gerrits, kdo pa naj bo? Takšni stari kútni ni kaj zaupati. V njej še tiči zavist stare coprnice iz knjige s pravljicami.

»Zgodaj si na nogah, teta,« pravi Jon. Še vedno ga ni pogledala in Greeta mu pomiga, naj se obleče. Ah, tako! Kakšna dostojna občutljivost... Za tákole staro teto spalna obleka nemara ni zadosti popolna. Umakne se v kuhinjo in se drgetaje preteza. To je drugi poraz. Včeraj ga je postavila babica na hladno, danes je moral iz postelje in iz spalnice botri na čast. Ali je očetovstvo res nenehno poniževanje? Zakuri v štedilniku, hoče skuhati kavo. Kdaj je krst? Zleze v svojo pražnjo obleko, ko pa poskusi pred zrcalom ovratnik, zagleda svojo tri dni staro brado.

Danes je vse narobe. Britev strga, da se prikazuje kri. Medtem zašklepeče pokrovka na loncu. Vse bo bolje, ko bo popil kavo. Spodaj v štacuni imajo žemlje. Dol pojde h gospodinji.

»Kako je bilo ponoči? Se je dosti drl? To ni nič hudega, gospod Gerrits, po prvih mesecih bo bolje.«

Jonu zdrkneta dve žemlji v pesek. Po prvih mesecih! In vmes bodo van Gustingsovi tekoči računi! Spet se vrne gor in strese žemlje v košarico.

Teta Lientje sedi ob ženini postelji. V Greetinih očeh se bliska rahel porog. Jon stopi v sobo v zavesti dostojanstva, ki pritiče hišnemu gospodarju, hkrati pa zakvaka glas iz zibelke: igra se pričinja od kraja.

Teta Lientje se hihče: »Bržčas je moker! Kdaj je dobil piti?«

Jon zamahne: »Naj bo moker in naj se dere!«

»Oh, ubožček mali!« pravi Greeta in očetova avtoriteta pade pod ničlo. Juniorja previjejo, piti dobi in Greeta mora zobe krepko stisniti, tako jo paglavec grize.

»In kakšno ime mu boste dali?« vpraša teta.

»Saj, hm, o tem se moramo zdaj pač pomeniti, kaj?«

Ko bi bila punčka...«

»Pa ni. Sicer bi dobil paglavec tvoje ime. Kajpak!«

Jon pove to nekam osorno in teta zleze pod svojo avbo. A takoj pride spet na dan:

»Lahko bi ga klicali za Joda po njegovem botru!«

»Glej si no!«

»Pravzaprav...« pripomni Greta oklevaje, »sva mislila na drugo ime!«

»Tako?« se oglasi teta Lientje.

»Sàj,« pravi Jon; »imenovali ga bomo Peer.«

»Pee-eer? Komu na čast?«

Jon jo nahruli: »Na čast Peeru Gyntu.«

Teta Lientje ogleduje Jona z nepopisnimi očmi. »Peer — kako? Kateri svetnik pa je to?«

»To je sin svetega Petra,« zagrmi Jon. Greta se nenadoma nagne naprej. Kakšen pepec je Jon!

»Tako...« začivka teta Lientje, »nisem še nikoli slišala, da je bil sveti Peter oženjen.« In odkimava pa odkimava, ker ji to ne gre v račun. In na mah se ji spoštovane, ki ga je imela do svetega Petra, zamajè. A pri priči bo vprašala strica Joda, kako je s to stvarjo; Jon je včasih malo po svoje usekan.

Stric se prikaže ob osmih. V salonski suk-nji je, cilinder ima na glavi in bele usnjene rokavice in rokah. Jodo vedno imponira svojim kvartaškim pajdašem v »Bienvenuju«.

»To je pa po gosposko,« godrnja Jon, »pa se vendar še vedno ne ženi.«

Jodo stopa po prstih v spalnico. Manire ti zna dedec! Greeti želi božjega blagoslova in ji izroči tri kile sladkorčkov, petdeset šk-rniceljčkov lahko napolniš z njimi. Kako se jih bosta znebila? Teta brkljá ob svoji pom-paduri. No, Jodo si to lahko dovoli in tri kile niso kar si bodi. Jodo potreplja teto Lientje po licih. Tak star nepridiprav! Toda res je še fant od fare. Narahlo zavzdihne nad svojimi trinsedemdesetimi pomladmi in si začne nato na lepem pobožno ogledovati valencienske čipke za zibelki.

»Kdaj pride voz?« vpraša stric.

»Proti poldevetim,« pravi Jon na slepo sre-čo. Izvošček bo že vedel. »Le pridita najprej na kavo!«

V treh sedé okoli mize teta Lientje. Jon maže maslo na kruh.

»Preveč na debelo,« pravi čajni grelec.

»Ti le pošteno maži,« se smeje Jodo. Deset minut so vsi tiho. Greta stresa sladkorčke v šk-rniceljčke. Sklepet slišiš v kuhinjo.

»Igra se štacuno,« pripomni stric in žveči.

»Tri kile!« vzdihne teta Lientje. »In goto-vo so najboljše vrste?«

»Vsak dan se nama ne rodijo novi ne-čaki, kaj?«

Stric Jodo se zdi sam sebi od sile rado-daren in Jon mu nalije šilce žganega.

»Sicer pa,« začne teta Lientje, »sicer pa, Jodo, ali veš, da je bil sveti Peter...«

»Tralala!« pravi Jon. »Izpij še enkrat, teta Lientje! Stric se v zgodbah svetega pisma ne spozna.«

»Kaj pa je?« vpraša Jodo.

Čajni grelec se žilavo oklepa svoje rado-vednosti. »Sin svetega Petra, vidiš...«

Stric plane v glasen krohot. Konjak je do-ber in teta Lientje je čudovita.

Spodnja gospa naznani, da je kočija pred hišo.

»Nate, dobra žena!« Jodo ji dá pet fran-kov. »Sem slišal, da ste Greeti tako lepo po-magali...«

Toda Neta noče napitnine. »Le dajte ko-čijažu!«

Teta Lientje odkimava. Ne, ne, sin... tu nekaj ni v redu!

»Jodo,« glas se ji tresne — »kako naj bo malemu ime?«

Jon jo pogleda, kot bi jo hotel predreti. S

Dolenjski furmani

**Res lepših fantov na svetu ni,
kot so dolenski furmani.**

**Po belih cestah vozijo,
pa sladko vince točijo.**

**Preljuba Urška, kelnarca,
kol'ka je najna rajtenga.**

**Konjič je tvoj, vozič je tvoj,
preljub moj fantič, ti si pa moj.**

Narodna

kakšno trmo se ti človeče vedno znova vrača k imenu!

»No,« godrnja Jodo, »dali mu bomo pač po botru ime, takšna je navada.«

Jona obliva znoj. »Saj, poslušaj no, stric, to sva tudi nameravala, toda Greeti dolga imena niso in niso všeč. Dva zloga sta že preveč, kaj šele trije: Jo — do — kus. Saj ga ne moreva klicati Jo ali Do?«

(Naprej na strani 28)

V letošnjem letu bo praznoval kralj Metlika v Beli krajini 600 let obstoja. Vodstvo belokranjskega muzeja bo praznovanje organiziralo na čim slovesnejši način.

V Zagorju ob Savi so postavili in izročili poslovanju novo šolsko poslopje za osnovnošolsko mladino. — V Tešancovcih so porušili stari gasilski dom.

Ladjedelnica v Piranu je šla v konkurz. Sedaj bodo v njenih prostorih začeli s podjetjem za popraviljanje ladij.

V Sloveniji je 31 domov za stare ljudi. V njih je danes 3100 stanovavcev. 59 % od teh se ne more normalno gibati, 21 % pa je priklenjenih na bolniško posteljo.

Vsako leto je po slovenskih krajih okoli 100 novih obolenj zaradi kremenčevega prahu na pljučih ali kakor pravijo naši rudarji »zaradi kamenja na pljučih«. Tej bolezni so podvrženi rudarji, delavci v steklarnah in keramičnih tovarnah, kamnoseki in drugod, kjer mora delavec vdihavati zrak pomešan s prahom.

V Mariboru so 29. januarja v novem hotelu »Slavija« priredili pokušanje narodnih jedi naših severozahodnih pokrajin: Štajerske, Koroške in Prekmurja. Podobna prireditve bo na pustno soboto in nedeljo.

Na zamrznjenem Blejskem jezeru so prepovedali vožnjo z avtomobili in motorji.

Uprava tovarne »Sava« v Kranju je poslala v Beograd že drugo odprto pismo, naj uredijo, da bodo lahko dobili potrebne surovine za delo. Tovarna je namreč izčrpala vse zaloge kavčuka in bo morala proizvodnjo avtoplaščev ustaviti. V Beogradu so namreč kupili 3000 plaščev na Grškem, medtem

ko bi jih ta tovarna izdelala za isti denar 9000, če bi imela kavčuk. Tudi druge tovarne imajo v zadnjem času težave pri obratovanju.

»Dolenjski list« je konec januarja poročal o sestanku, ki so ga imeli v tujini začasno zaposleni Metličani. Na sestanku so ugotovili marsikaj pametnega. Povedali so, da se v tujini ne cedita samo mleko in med. Omenili so tudi, da nekateri, ki se vračajo iz tujine, ne delajo pravilno. So primeri, ko nekateri mečejo v gostilnah tisočake na mizo in napajajo sosede: »Pij, sirotinja!« hkrati pa se bahajo z avtomobili, ki so jih pripeljali iz tujine. Na tem sestanku so poudarili delavci, ki so zaposleni v tujini, da so jugoslovanski predpisi o socialnem in pokojninskem zavarovanju zapleteni in da imajo precej nepotrebnege tekanja za raznimi potrdili, a končno še ne vedo, če je zadeva urejena. Vpraševali so se tudi, zakaj s trdimi carinskimi predpisi ovirajo uvoz manjših kmetijskih strojev iz tujine. Precej tarnanja je bilo na račun postopka za izdajo vizumov za potovanje v tujino. Vso to zadevo bi lahko mnogo bolj poenostavili. Mislimo, da je prav, da so tudi o teh zadevah, ki težijo mnogokrat naše izseljence, izpregovorili v javnosti.

V zadnjem tednu meseca januarja je bilo na slovenskih cestah 91 prometnih nesreč.

V neki družini v Murski Soboti je bilo že precej prepira zaradi denarja, ki je izginil. Zadevo so prijavili policiji. Nekaj dni nato pa so odkrili, da so v celofan papir zaviti denar odnesle podgane nekam med drva in ga tam razcefrale in večji del požrle (150.000 dinarjev,

tisoč šilingov, sto nemških mark in nekaj dolarjev).

V Beogradu so sprejeli zakonski predlog o novih osebnih izkaznicah v Jugoslaviji. Na tej listini bo ime in priimek; dan, mesec, leto in kraj rojstva, občina, republika; prebivališče, naslov stanovanja, fotografija in registrska številka. Izkaznica bo velika kot cigaretna škatlica in bo po vpisu podatkov prevlečena s plastično maso, da se ne bo mogla umazati, podatki pa ne izbrisati. Tudi ponarediti je ne bo mogoče. S to izkaznico se bo dokazovalo odslej tudi dejstvo rojstva in državljanstva. Ime staršev pa vanjo ne bo vpisano. Fotografija bo velika 3 x 4 cm. Prve bodo začeli izdajati meseca decembra letos.

Sprejet je bil tudi predlog zakona o evidenci prebivalstva in o bivališču občanov. Postopek prijavljanja je poenostavljen.

Potrošnja cementa v Sloveniji je od leta do leta večja. Lani so gradbena podjetja porabila 21 % več cementa kot leta 1963, letos pa ga mislijo porabiti 46 % več kot lani. Toliko ga vse slovenske cementarne ne morejo proizvesti in ga bo treba dobiti 35 % od drugod.

V Krškem ob Savi so odprli novo občinsko knjižnico in jo imenovali po zgodovinarju Janezu Valvazorju.

Tudi za letošnjo obletnico Prešernove smrti so podelili raznim kulturnim delavcem tako imenovane Prešernove nagrade. Dobili so jo tudi: slikar Franc Mihelič, igralski umetnik Vladimir Skrbinšek in Marko Turk za oblikovanje industrijskih izdelkov.

Dva velika okla, od katerih meri eden 2,20 m in ima premer 19 cm, so našli v Škalah pri Velenju. Poleg tega so našli tudi nekaj zob in drugih kosti ogromne predzgodovinske živali, ki je živela po slovenskih krajih pred dvema milijonoma let.

V Ajdovščini so kupili dvomotorno štirisedežno letalo, s katerim bodo po želji prevažali turiste iz Ajdovščine na vse strani naše domovine.

Ob 250-letnici župnijske cerkve so imeli v Cerknem na Goriškem sveti misijon. Lepi misijonski govori treh goriških misijonarjev so ostali vsem v spominu.

Po 29 letih so imeli tudi na Bledu sveti misijon, ki so ga vodili misijonarji Družbe Jezusove iz Ljubljane. Misijonarji so dali vernikom zaslutiti, kaj je to »podaoba raja«, o kateri govori pesnik, ko opeva lepoto Blede in Blejskega jezera.

V Radomljah so prenovili svojo cerkev po načrtih arhitekta Ivana Pengova. Pri zahvalni slovesnosti so pevci peli prvič novo Beranovo slovensko mašo.

Iz Vojnika pri Celju pišejo, da so v preteklem letu dvakrat poromali na Brezje in na Sveto goro pri Gorici, trikrat pa na Ptujsko goro.

Pri Sv. Antonu v Slovenskih goricah, ki vabi ljudi že tam od Maribora in od Ljutomera, pa od Drave in od Mure in še čez, so dobili v adventu kar tri nove bronaste zvonove. Blagoslovil jih je mariborski generalni vikar dr. Jože Meško. Domači pevci so ob tej priložnosti zapeli: »Pozdravljeni, zvonovi mili! Glasove svoje združite in Bogu v čast prepevajte, v težavah nam tolažite prežalostno srce!« Na zvonove so pa zapisali: »Vlit sem z darovi faranov župnije Sv. Antona v času zasedanja 2. vatikanskega cerkvenega zbora.«

Zvedeli smo, da so oblasti sedaj »blagohotno dovolile edinemu slovenskemu verskemu listu v Jugoslaviji 'Družini' povišanje naklade od 65.000 na 72.000 izvodov«. Vendar v njegovi drugi letošnji številki beremo: »Zaradi pomanjkanja papirja moramo zmanjšati obseg lista na osem strani. Zaenkrat še ne vemo, kdaj bodo

mogli prejemati list vsi naročniki.« Čudno dovoljenje za zvišanje naklade! Pa nikar ne mislite, da ima ta list tak papir kot »Rodna gruda«, ki mora pač služiti za reklamo po svetu.

Sredi januarja je komisija za verska vprašanja pri ljubljanski vladi povabila vrsto duhovnikov na razgovor in kosilo. Poleg nekaterih katoliških duhovnikov in škofov so se tega sprejema udeležili tudi zastopniki evangelijske veroizpovedi.

Ljubljanskemu nadškofijskemu uradu je bilo mogoče natisniti nekaj za duhovnike nujno potrebnih brošur, ki so v zvezi s spremembami v bogoslužju na podlagi navodil vesoljnega cerkvenega zbora.

Uradno so se tudi začeli razgovori med Sveto stolico in beograjsko vlado, da bi prišlo med njima do urejenih odnosov, ki so se prekinili, ko so iz Beograda odslovili papeževega zastopnika.

Murska Sobota, središče Prekmurja.

Anglija

Krsti: Še lani v juniju so krstili v župni cerkvi Todmorden, Lancs, **Davida Bratino**. — Pri Sv. Jožefu v Aberdare so prinesli h krstnemu kamnu **Marjetko Puc** (Andrejevo). — Pravtako pri Sv. Jožefu ali v Castlefordu, Yorkshire, je istega dne obšla krstna voda **Marijo Rozalijo Brcar**. — Mnogo zdravja, sreče in zadovoljstva vsem.

Blagoslovi domov: Svoj novi dom, o katerem smo že zadnjič sporočili, da je tudi kavarna, so dali blagosloviti Bračkovi v kraju Leigh. Iz Shepton-Maletta so se preselili v Frome Pavlinovi. Tudi oni so dali dom blagosloviti.

Kronistu iz Bedforda, ki je zadnjič lepo opisal vsa dogajanja tam, bi radi povedali, da je pozabljen. Nič ni povedal, da so bili naprošeni za božični prizor pri prireditvi tik pred prazniki ter so ga lepo podali v dvorani dekliške šole. Tudi so bili povabljeni h koncertu božičnih pesmi ter zapeli ono: »Glej, zvezdice božje...« Če bi bolj natančno pogledali sv. Jožefa v živih jaslicah na trgu pri Sv. Petru med koncertom, bi videli znani slovenski obraz...

Naši v Londonu pa tudi pravijo, da niso tako od muh. Sredi Londona so na znanem Trafalgar trgu pred prazniki zapeli skupno z drugimi narodi isto božično pesem, kar je posnel tudi radio BBC. Na sveti večer so pa v naši kapeli imeli peto mašo v staroslovenščini; pel jo je g. M. Grgić, ki se tu mudi zaradi študija. Tako imajo sedaj v Londonu vsako nedeljo popoldan ob petih svojo mašo.

Avstrija

Spittal ob Dravi. — Marsikdo od vas bo rekel: Kje pa je ta kraj? Gotovo večina bravec »Naše luči« ne ve zanj. Je to malo mestce z 12 tisoč prebivavcev na Koroškem, v Avstriji. V svetovno znanih križarskih vojnah je dobilo svoje ime. Križarji so tukaj imeli svoje bolnice in so tudi kraj imenovali po njih. Je pa povezano z zgodovino slovenske zemlje. Kako, boste rekli? Takole: Iz okolice Spittala izhaja zgodovina nekdanjih nemških Kočevarjev. Iz Spittala samega in njegove okolice so grofi Ortenburžani nasečili prvih 300 nemških družin na ozemlju nekdanjega kočevskega okraja. Ortenburžani so bili tedanjí gospodarji na ozemlju od Zgor. do Spodnjega Dravograda (Oberdrauburg in Unterdrauburg). Še danes bi bili Kočevarji lahko na svoji zemlji, če se med drugo sve-

točno vojno po pogodbi med Hitlerjem in Mussolinijem ne bi bili izselili, misleč, da bodo v Hitlerjevemu Reichu dosegli vse dobrote tega kraljestva. Danes bi večina želela nazaj na Kočevsko.

Kolo zgodovine se vrti. In se je tudi zavrtele kar za 180 stopinj. Amerikanec Roosevelt in Anglež Churchill sta med drugo svetovno vojno barantala in zbarantala s komunistom Stalinom in kratko malo skoraj vse Balkan prodala komunistom. Velike množice slovenskega naroda, prestrašene zaradi grozot komunizma, so se po drugi svetovni vojni l. 1945 zatekle tudi na sosednje Koroško. O tragediji v Vetrinju ni treba pisati, ker je opisana drugod. V kolikor Angleži Slovencev niso vrnili komunistom v domovino, naravnost v pokolj, so jih poslali večinoma v begunska taborišča v Pegetz pri Lienzu in v Spittal ob Dravi. Komunistična Jugoslavija je pozneje zahtevala od Angležev, da taborišče v Pegetzu razpuste; po razpustu so vsi Slovenci prišli v Spittal ob Dravi. Tu je bilo tedaj do 6000 slovenskih beguncev, ki so še vedno mislili, da se bodo mogli kmalu vrniti domov. Pa se niso. Vrvež življenja jih je razmetal na vse konce sveta. Počasi se je začela emigracija preko morja. Najprej v Argentino. Cvet naših fantov in deklet, kot so rekli, pa je emigriral v Kanado in ZDA. Ostala pa je tukaj velika skupina dobrih in vernih Slovencev, ki se iz raznih vzrokov niso mogli izseliti. Nekateri so bili Angležem označeni kot nezanesljivi, čeprav brez vsakega razloga. Drugi so se jim zdeli zdravstveno preslabi. Samo migljaj je zadostoval, pa je bil človek nesposoben za izselitev. Vsi ti so ostali in so tukaj še sedaj, skupina okrog 250 duš.

Po večini so to že starejši ljudje. Nekateri že obhajajo visoke jubileje na svoji življenjski poti. Tako sta 1962 praznovala svojo zlato poroko Francova mama in oče, Angela in Alojz Franc, doma iz Vel. Poljan pri Ortneku. Skoraj nihče ni vedel zato. Pa naj jim sedaj veljajo naše čestitke. Prav na tiho sta obhajala 40-letnico poroke g. Jurij Veider in njegova žena ga. Marija; nekaj dni pozneje pa še g. Viktor Mrak in žena ga. Kristina. Skromni so ti ljudje in svojih življenjskih jubilejev ne oznanjajo radi. Bog jim daj zdravja in svojih milosti, da bodo še naprej ostali tako dobri, verni in zavedni Slovenci. Prav gotovo jih je še nekaj, ki obhajajo svoje jubileje, pa jih skrivajo kot kača noge, kot včasih po domače rečemo.

Tako pri prihodu v Spittal so naši ljudje organizirali vse mogoče panoge kulturnega življenja. Celotradijsko oddajno postajo za taborišče so imeli. Po tej so se ljudje kar pred barakami učili tujih jezikov, tako angleščine in španščine, ki naj bi jim pozneje koristili, če bi se kam izselili. Imeli so tudi

veliko dvorano, kjer so mogli uprizarjati svoje odlično uspele koncerte, pa tudi najboljše, svetovno znane igre. Pozneje so to gledališče podrli in angleška uprava ga je prodala. Pa naši podjetni ljudje niso mirovali. Prosvetno delo mora iti naprej. Osnovali so si »Prosvetno društvo«, ki naj bi po vzorcu naših prosvetnih društev, kakor smo jih imeli v domovini, širilo prosveto med našimi begunskimi izseljenci. S prostovoljnimi delom so priredili v ta namen dano barako in imeli smo lep »Prosvetni dom«, kjer smo lahko zbirali naše ljudi k prosveti in omiki. Vsaj vsakih 14 dni je bila tam kulturna prireditev. Otroci so našli tam tudi verski pouk v slovenščini, ko ni bilo več možnosti imeti lastno slovensko šolo. Reči moramo, da je bilo vse to zelo lepo in bili smo na to po pravici ponosni.

Včasih, ko je bila tukaj še večina slovenskih beguncev, je bilo tudi veliko veselih dogodkov. Fantje in dekleta so prišli preko meje morda že s sladkim želom ljubezni prevzeti, pa jim doma ni bilo dano, da bi si obljubili pred oltarjem zvestobo do smrti; tako je bila taboriščna kapela v Spittalu priča njihovih obljub. Nekateri so pa tukaj odkrivali svoja srčna čutila in o zlitju teh čustev nam tudi pričajo tukajšnje matične knjige. Resnične ljubezni tudi beg iz domovine ne more ugasiti. Bilo je tudi veliko sadov te ljubezni, mnogi so v spremstvu očetov in mater odšli kasneje preko morja in tam nikdar ne bodo doumeli lepoto krajev, iz katerih sta prišla oče in mati, in bodo pozabili, da so Slovenci. Res, žalostno vprašanje, zakaj naši ljudje, mladi in stari, tako hitro pozabijo, da Slovenci nismo kak manj vreden narod, ampak da predstavljamo ljubeznivo cvetko v vrtu vesoljnega božjega stvarstva. Res, zakaj?!

Seveda so se v letih izgnanstva iz domovine poleg lepih, veselih reči, dogajale med našimi ljudmi tudi žalostne. Nad 70 grobov na spittalskem pokopališču v Edlingu priča, da smrt ne vpraša, od kod si prišel in kdo si. Na tej božji njivi počivajo tudi slovenski duhovniki **Krušič, Burja, Hafner, Slapar**. Pa tudi od Slovencev laikov vedno kdo najde tam zadnje prebivališče. Poleg tragično preminile družine **Janeza Simoniča** smo v poznem poletju lansko leto spremili na zadnji poti tudi **Franceta Zaletela**, ki je bil svoj čas doma v Selih pri Šumberku organist in cerkovnik. Kot taboriščanik je bil zaposlen na razne načine. Mnogim od onih, ki so pozneje prišli preko meje, je tudi pomagal oskrbeti potrebne listine za izselitev v Kanado. Dolgo je bolehal za astmo, dokler ga smrt ni rešila v beljaški bolnici. Na lastno željo je bil pokopan v Spittalu. Dober teden pozneje na smo postlali zadnjo posteljo na pokopališču **Francetu Kržišniku**, ki mu je rak na dva-

najsterniku uničil življenje. Bil je doma na Črnem vrhu nad Polhovim Gradcem. Bil je velik dobrotnik naših slovenskih misijonarjev. Obiskovavce teh grobov navdaja misel: »Mi vsi bomo našli tukaj svoj zadnji dom. Tuja zemlja nam bo grob, ker nismo klonili pred komunizmom!«

Taki smo v Spittalu. Mnogi, ki ste se kdaj vozili od Beljaka proti Spittalu in ste tam pred prihodom v Spittal na desni strani železniške proge opazili nove stavbe in stavbiče, prav gotovo niste mislili, da so v teh hišah in hišicah Slovenci, ki ob vsakem vlaku,

Dve mali Mariji sta prinesli veliko sreče in veselja v dve družini. Saj ni čuda: mamici sta sestri in botrovali so drug drugemu, **Krajškovi** (na sliki zgoraj) in **Brcarjevi** (na sliki spodaj) iz Castleforda v Angliji.

ki prihaja iz domovine, res žele srečen prihod, mimohod in srečno bivanje kjerkoli v svobodnem svetu. Spittal je za zgodovino Slovencev res važen kraj in kdorkoli bo hotel pisati objektivno zgodovino Slovencev po drugi svetovni vojni, se bo moral ustaviti tudi v Spittalu ob Dravi.

Belgija

Liège-Limburg

Moški zbor društva »Slomšek« v Eisdeni, ki je pod vodstvom g. Vilija Roglja skupno z ukrajinskimi prijatelji naštudiral štiriglasno staroslovensko mašo v vzhodnem obredu, je 23. januarja v Maaseiku prvič prepeval pri vzhodni službi božji. Čestitamo k požrtvovalnosti, idealizmu in lepemu uspehu!

V Ivoz Ramez je gdč. Magda Lazar sklenila zakonsko zvezo z g. Brunom Cordeinsom. V Park-Genku je g. Edi Lužnik že pred božičem popeljal pred oltar svojo nevesto gdč. Štefanijo Kapler. — Obema mladima paroma iskreno čestitamo in želimo obilje božjega blagoslova.

Rojaki, ki so pred 6 oziroma 7 leti kot mladi fantje prišli v občino Genk, so se že skoro vsi poročili in sedaj pridno gradijo svoje lastne domove. Iskreno čestitamo k njihovi podjetnosti in skrbnosti!

Nismo še poročali o sreči v treh mladih slovenskih družinah v Zwartbergu. V družini g. Janeza Legata se je rodila prvorojenka Ana Marija. V družini g. Petra Mežnarja se je rodil sin Janez. V družini g. Ivana Črmelja pa se veselijo male ljubke Olgice. — Srečnim staršem toplo čestitamo!

Naši bolniki: G. Alojz Hvalica iz Park-Genka se zdravi v sanatoriju Pelleberg. G. Franc Blatnik iz Waterscheja, ki je bil tri mesece v bolnišnici, je spet na nogah. Ga. Marija Berlec iz Waterscheja je tudi že mogla zapustiti kliniko.

Nekateri še niso poravnali naročnine za »Našo luč« 1964. Prosimo, da to store nemudoma. Hvala vnaprej!

Charleroi-Mons-Bruxelles

Dalj časa je že v zdravilišču Institut Dr. G. Thérase v Mons-Sur-Meuse (Namur) naš rojak g. Anton Grobovšek iz Auvelais. Zdravje mu gre na bolje in po Veliki noči namestila iti domov. — Znova je odšel v sanatorij v Tombeek pri Wavru g. Josip Hreščak iz Quaregnon. Doma je bil le 4 mesece, pa mu zrak ni dobro storil, zato bo raje zimske mesece preživel v zdravilišču. — Operacijo na očesu je prestal meseca januarja v Hôpital

Civil v Charleroi g. Jože Kotnik iz La Doucherie. Sedaj je že doma in se bolje počuti. Tudi ga. Neža Lah, vd. Bizjak iz Fleurus, je prestala težjo operacijo v bolnici St. Joseph v Gilly. Je že toliko boljša, da so jo poslali že domov, kjer bo počasi okrevala.

V družini g. Martina Plešnik in ge. Nicole Doucet se je 6. januarja t. l. rodila hčerkica-prvorojenka, ki je pri svetem krstu, 10. januarja, prejela ime Veronika. Srečni družini naše čestitke.

Lepo pripravljen je odšel v večnost rojak g. Franc Rekar iz Dampremy. Od julija l. l. je bil bolan. Dasi je bil več kot 10 tednov na pregledu v socialistični bolnici v Charleroi, menda vsled nezanimanja zdravnikov niso mogli ugotoviti, kaj mu je. Zato je konec decembra l. l. odšel v Bruselj, Hôpital St. Pierre, kjer so končno dognali, kaj mu je, pa ga ni bilo mogoče več operirati. Poslali so ga domov in tako je 24. januarja umrl. V boleznih je zopet našel Boga, se lepo spravil z Njim in sveto Cerkvijo, prejel svete zakramente ter mirno v Bogu zaspal. Pogreba se je udeležilo lepo število Slovencev iz okolice. Naj počiva v miru in Bog naj mu bo milostljiv sodnik. — Pokojni se je rodil leta 1914 v Stoppenbergu (Nemčija) kot sin slovenskih staršev. Dalj časa je živel v Franciji, po vojni pa v Belgiji. Delal je v rudniku; pokojniko je užival kakih 8 let. — 3. februarja je umrl upokojeni rudar g. Albert Trinkhaus iz La Bouverie. Kaj več o njem prihodnjič.

Francija

Pas-de-Calais

Vsako leto je več romanj v kraje, kjer je Kristus živel in umrl. Ker nam je nemogoče vsem porovati v Palestino, bo prišel med naše rojake č. g. Ciril Turk iz Nemčije in nam bo pokazal na skioptičnih slikah kraje Kristusovega rojstva in trpljenja. Bruay bo imel predavanje 13. marca, Méricourt-Mines in Liévin pa 14. marca. Čas in kraj bosta pravočasno objavljena.

Krstna voda je 17. januarja prerodila Patricijo Kostur v otroka božjega. — Zakrament sv. zakona sta sklenila v cerkvi Méricourt-Mines 30. januarja Stanislav Jazbinšek in Marija Gračnar. Vsem naše čestitke in želje božjega blagoslova.

Vse rojake v Liévinu je pretresla nagla smrt rojaka Ivana Zornig, starega 57 let. Pokopan je bil 23. januarja. Zapuščča mater, dve sestri in tri brate. Bil je dobrega, tihega značaja in je nad vse ljubil svojo mater. Naj počiva v Gospodu! — V novembru je v Loosen-Gohelle po dolgoletnem bolehanju pre-

minila Jožefa Klančičar. V januarju pa je v St. Quentin umrla Neža Gurmanšek. Naj počivata v miru!

Pariz

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v kapeli Montcheuil, 35 rue de Sèvres, Paris 6, métro: Sèvres-Babylone.

Na pepelnično sredo, 3. marca, kakor tudi na prvi petek v mesecu, 5. marca, bo sveta maša na 7 rue Gutenberg, obakrat ob osmih zvečer.

Slovenska pisarna — 7 rue Gutenberg (pritličje, levo), Paris 15, métro: Charles-Michels, téléphone: 250-89-93 — je odprta vsak torek in vsak četrtek popoldne.

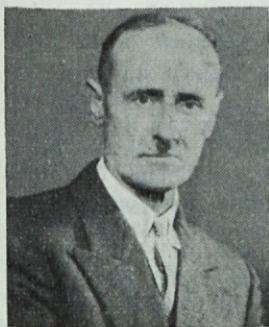
Družino Valentina in Bladine Černigoj je razveselila mala Pascale, ki je pri krstu 24. 1. stopila v družbo vernih. — V družini slovenskega znanstvenika, zdravnika dr. Franceta Zajdela so dobili malo Miciko, ki je v veselje staršem in petim bratom in sestrici.

V okviru Društva Slovencev smo imeli v nedeljo, 31. januarja, skioptično predavanje, pri katerem nas je g. Janez Zorko popeljal preko naše lepe Primorske in preko zasnežene Triglavske stene v kraljestvo Dolomitov.

Chateauroux (Indre) — V nedeljo 7. 2. je bil po sveti maši, katere se je udeležilo lepo število Slovencev iz Indre, krščen Janez Gerič. Botrovala sta mu Ana in Viktor Blagus. Radosni starši (oče: Jože Gerič je doma na Hotizi, mati — Veronika, roj. Pucko — pa iz Lipe) ne bodo imeli težav, da bi se spomnili, kdaj je bil Janezek rojen, namreč 1. jan.

La Machine (Nièvre) — Slovenci se bomo zbrali pri sveti maši v nedeljo, 21. marca, ob 11,15. uri.

Combelle (Puy-de-Dôme). — Lani dne 14. decembra je umrl na jamski boleznin in bil pokopan 16. 12. Alojzij Kosmač. Pokopani je bil star 68 let. Doma je bil iz Labinj pri Cerknem. V Francijo je prišel leta 1929 in je najprej delal v Audun-le-Tiche, pozneje pa v La Combelle, kamor je leta 1935 prišla za njim žena z otroki. Pokojnikovi ženi Pavli, hčerkama Štefaniji in Anciter sinoma Vinku in Alojziju izrekamo ob težki izgubi naše iskreno sožalje.

Belvès (Dordogne) — 20. 2. se je poročila Marija Litrop iz Gomilic pri Turnišču z Gergesom Delayre. Vse najboljše!

La Grand'Combe (Gard) — 11. 1. je v rudarskem naselju Grand'Combe umrl in bil 13. 1. pokopan Matija Leskovšek. Pokojni je bil rojen leta 1893 v Loki, Planina pri Sevnici. Leta 1921 se je v Razboru pri Loki poročil

z Marijo Žibert in leta 1926 je prišel z družino na delo v francoske rudnike. Pokojnikovi ženi Mariji, njeni hčerki Mariji, por. Piquet, živeči z družino v Grenay (Pas-de-Calais), in sinu Matiju, živečemu z družino v Gard, izrekamo naše iskreno sožalje!

Ob Luksemburgu

Sodelovanje pri maši: Dragi rojaki! Mislim na molitve, ki jih po novih liturgičnih določbah molimo pri naših nedeljskih mašah vsi skupaj. To so Spovem se, Slava, Vera, Jag-nje božje in druge. Naj bi ne bilo nobenega, ki bi samo poslušáje »sodeloval«! Tu se ne zahteva posluš kot pri petju. Preberite besedilo že prej doma, da vam bo šlo potem v cerkvi lažje! Male knjižice s tem besedilom dobi pri meni, kdor bi jih hotel. — Izs. duhovnik.

Tucquegnieux-Marine: Kar doma se bolj držimo, kaj pa bi drugega v tem negotovem vremenu, ko ti isti dan prisije sonce, zapiha hud veter, pada dež in čez pol ure že sneg, ki pa zopet hitro izgine v žalost otrok, kateri zastoj vlačijo sanke iz podstrešja. — Tu in tam tudi nekoliko beremo, poslušamo radio in gledamo »tele« (-vizijo), kjer zremo, da se na vseh koncih in krajih sveta pripravajo, in upirajo. Tak se nam zdi ta svet kakor razred, katerega je zapustil učitelj. Vse vpije, kriči, tepta z nogami in kliče po vodniku. Vodnik je tu, ni ga treba iskati; samo priznati ga je treba in se spet vrniti k Njemu. Kako mu je že ime? Ej, kaj si res pozabil? Ime mu je Bog.

Iz Vzhodne Lotaringije

Iz naše pisarne:

Kadar hitim zjutraj v razne kolonije maševati in srečavam na stotine rudarjev — ene, ki gredo na delo, druge, ki utrujeni hité domov — tedaj z nemirnim srcem hitim mimo njih v mislih: Bog ve, kaj bom danes zvedel? Kruta smrt je vzela družini Kukovič dobrega očeta Franceta. Rudarska bolezen, kamen na pljučih, ga je položila komaj 57 let starega na mrtvaško posteljo 24. 12. Tri dni nato se je velik žalosten sprevod premikal iz cerkve Freyming na pokopališče. Njegovo vdanost

Rojaki iz Loireta v Franciji pošiljajo vsem Slovincem lepe pozdrave.

v trpljenju mu je Vsemogočni brez dvoma bogato poplačal v večnosti.

V novem letu 1965 pa sta tudi že dve slovenski materi pohiteli v večno domovino. 8. 1. so našli mrtvo vdovo Marijo Makovec v njeni sobi v Hombourg-Bas. Dokler je bila v naši bližini, je za vse velike praznike bila pri sv. spovedi in sv. obhajilu. Po raznih težkih preizkušnjah je zdaj odšla k Onemu, ki je rekel: »Pridite k meni vsi, ki ste trudni in obteženi in jaz vas bom poživil!« — 10. 1. je umrla daleč naokrog najstarejša rojakinja Marija Glinšek, mati 10 otrok, po daljši bolezni, večkrat previdena s sv. zakramenti. Njen mož Ivan je umrl v prvi svetovni vojni. S podvojeno skrbjo je potem delala in vse žrtvovala za svoje ljube otroke: 5 jih je umrlo, 5 jih še živi. Izredno velika udeležba je 14. januarja izpričala spoštovanje velike množice do te slovenske matere. 2. febr. bi doživela 90 let! Živela je pri svoji hčerki Mariji, por. Kotar, kjer so z izredno ljubeznijo materi zelo olajšali trpljenje! Tudi drugi otroci so ji bili hvaležni in ji pomagali, kolikor je bilo mogoče. Slovenski duhovnik se je z žalostjo v srcu poslovil od nje na pokopališču. Od nje se je poslovil tudi predsednik Društva »Sava«, ki se je udeležilo pogreba z zastavo, pevski zbor »Sava« in »Triglav« pa sta skupno zapela rajni slovensko nagrobno žalostinko. — Dne 21. 1. me je v Creutzwaldu zbolelo srce: upokojeni rudar Vinko Uhan je dva dni prej umrl v bolnišnici. Takoj mi je stal pred očmi. Kadar sem odprl vrata sobe, kjer je ležal, je žarek veselja razsvetlil njegov obraz in me prijazno pozdravil. Sirovak je imel raka v grlu. Spovedal se je; sv. obhajila pa mu nisem mogel podeliti, ker ni mogel več požirati. Rojen je bil 9. 12. 1901 v vasi Ravnik pri Št. Rupertu na Dolenjskem. Dobro poznam njegov rojstni kraj in vso okolico Mirne in prekrasne Sentruperske do-

line, sredi lepih vinogradnih gričev, ki jo krasijo prijazne cerkve Vesele gore, Sv. Barbare in druge. Kolonija Maroko, v kateri je Vinko stanoval, nima zvonov. Tako smo v tihi žalosti odšli za njim na pokopališče v Creutzwald, kjer počiva že več kot 200 rojakov. Naj počiva v miru! — Tej kot tudi ostalim užaloščenim družinam naše iskreno sožalje!

Osrečili so svoje starše: 20. 12. je bil krščen v Merlebachu mali Janezek (Ivan), sin Ivana Kink in Antonije Marinšek, stanujočih v Farébersviller. 25. 12. je bil v isti cerkvi krščen močan dečko Vladimir, sin Pavla Berginc in Danice Lovrinov, stanujočih v Hopital Cité la Colline. — 29. 12. je bil krščen zopet deček: Damijan Robert, sin Franceta Maršič in Terezije Sajé iz mesta Nancy. Od vseh strani so rojaki prihitali k sv. maši in potem k priljubljeni družini Maršičevi. — 3. 1. je bila na Hochwaldu krščena deklica Michèle, hčerka Ivana Kovarowskega češke rodovine, in Rose-Marie Schneider, hčerka slovenske matere Marije Knapič. — 9. 1. v Merlebachu Joëlle Nicole, hčerka Jožefa Smit in Mariette Hofer. — 17. 1. Alain-Richard, sin Clementa Richard in Zofije Polak, krščen v cerkvi Cité la Chapelle.

V upanju na srečno bodočnost sta z veselim srcem pokleknila 30. 1. v Merlebachu pred oltar Pavla Špende, doma iz vasi Ravne-Zdole pri Krškem, in domačin Jean Nicolas Reinhalter; 4. 2. pa v Cité des Chênes (kolonija hrastov) Maks in Angela Kozole, ki naj v mladi, polni moči stojita kot hrast zdrava in močna v veri sredi kolonije, kjer živi čez 50 mladih naših družin. Vso srečo vsem novoporočencem, tudi onim, ki se niso v naši pisarni oglasili!

Iz istega kraja so vsi srečni pripeljali v Merlebach 31. 1. h krstu malo Ginette (Genovefo)-Irmu, hčerko Franceta Kerin in Vide

Mirt. Mala deklica se ni prav nič jokala, čeprav je bila voda mrzla. Njej in drugim želimo, da bi jih božje Dete obvarovalo vsega hudega, kar prinaša solze!

Vsem tem prijavljenim in tudi neprijavljenim: zdravje in srečo v življenju!

S sočutjem opazujemo bolečine mnogih naših bolnikov, ki leže v bolnišnicah ali doma. Posebno omenjamo rojaka Mihaela Draginc, v bolnišnici Hochwald, kjer so mu po izjavi zdravnikov rešili življenje s tem, da so mu odrezali desno nogo. Temu rudarju v pokopaju, v 81. letu, doma iz Vinje vasi pri Podgradu, želimo mnogo poguma in junaškega potrpljenja v njegovem bodočem življenju!

Še enkrat se zahvalim vsem, ki so mi v pisnih, razglednicah in darilih izrazili tako lepe želje za srečno novo leto. Ni mogoče, da bi se vsakemu posebej pismeno zahvalil. Vse dobre želje imam v srcu tudi jaz za vas, ki ob vsaki priliki lepo pokažete ljubezen do bližnjega in dobrohotnost do slovenskih duhovnikov. Vsemogočni, ki prihaja na oltar, naj shrani vsa vaša dobra dela za tisti dan, ko bomo stali pred Njim! — Hvaležni Stan-ko iz Merlebacha.

PREGLED DELOVANJA NAŠE MISIJE V MERLEBACHU V LETU 1964:

Število: Po določbi „Exul Familia“ spada v okrožje naše Misije okrog 3000 Slovencev. Število se vedno spreminja. Prihajajo novi iz Nice, Pariza, Nemčije, Italije. Naravnost iz domovine prihajajo tudi nekateri na obisk. Eni se vrnejo, drugi ostanejo; hčerke in sinovi, ki se poročijo z domačini ali z vojaki preko Oceana, se izselijo. Premogokopna direkcija, ki ima zaposlenih čez 40.000 udarjev, trenutno naših novih rojakov ne sprejema. Zato gredo mnogi naprej. Na rudniku so zadnje čase začeli bolj ločiti Slovence, Hrvate in Srbe. Zdaj že slišiš ta imena. Prej so bili vsi le „Jugoslavi“. Tudi naših južnih bratov iz raznih krajev je v okolici čez 200. Precej sinov naših rudarjev si je izbralo druge poklice. So šoferji, dijaki vseh vrst, delajo v garažah ali pri zasebnih tvrdkah.

Umrló: Pisarni javljenih 16 moških. Najstarejši Franc Morela, 85 let, najmlajši Edi Leban, 5 let, ter 8 žensk; skupaj 24, vsi cerkveno pokopani. Drugi niso bili prijavljeni.

Krsti: 18 dečkov, 9 deklic. Neprijavljeni niso šteti.

Porok: 20, od teh 11 poročenih med rojaki in 9 poročenih z drugimi narodnostmi. Vsi ti so bili cerkveno poročeni.

Novo stanovanje: V preteklem letu se je v veliki meri pokazalo, kako važno je za naše ro-

jake novo stanovanje. V pisarno je došlo 1560 dopisov, prošenj, raznih zadev naših rojakov in bilo oddanih ali odposlanih 1022 dopisov: skupno 2582 dopisov. Od teh je bilo 320 prestav raznih dokumentov v razne jezike: za cerkveno ali zasebno uporabo. Rojaki, ki v obilnem številu prihajajo v pisarno, si lahko v čakalnici ogledajo lepe slike iz naše domovine, berejo v raznih jezikih časopise in revije; sprejetih je bilo čez 100 oseb, ki so iskale delo in podporo; pismeno in usno posredovanje jim je pomagalo, da so prišli do kruha; na stotine jih je prišlo iskat svéta, tolažbe in poguma za borbo življenja. Tako je bila v teh prostorih župnijska pisarna, socialni urad, svetovalnica; tu je dobil prostor naš cerkveni zbor „Slomšek“, ki ima teden za tednom pevske vaje in svoj vsakoletni družinski večer. Iz teh prostorov je bilo odposlanih vsak mesec 320 izvodov „Naše luči“, od tu je bilo razdeljenih 380 pratik za leto 1965, čez 100 molitvenikov, tu smo praznovali v lepem soglasju godove naših pridnih pevcev in pevk, tu smo se veselili lepih uspehov našega g. dirigenta Emila šinkovca, ki kot šolski ravnatelj daje krasen zgled s svojim neumornim delom za mladino, kako sin slovenskih staršev poleg svojih uradnih ur žrtvuje vse, da dvigne mladino iz materializma do duhovnih vrednot. To stanovanje je postalo zbirališče duhovnikov vseh narodnosti v tem kraju. Tako ni čudno, da so bili med celim letom naši dobri rojaki vedno pripravljene za raznovrstno delo v novem stanovanju naše misije. Polagoma se bo uredilo tudi vse drugo, kar je še potrebno.

Sv. maše: V Merlebachu je vsako nedeljo in praznik v Hospice Ste. Elisabeth ob 10. uri udeležba lepa. Vabimo pa ponovno še tiste, ki imajo svojo avto, da pridejo, kadar je le mogoče, ter pripeljejo vso družino k tej maši, čeprav so 15 ali 20 km proč od središča.

V Habsterdicku je bilo v letu 1964 35 slovenskih maš s pridigami in vsakokratnim spovedovanjem. Sveta maša je poleti in pozimi ob 8.30 uri: v maju in oktobru vsako sredo, drugače pa na prvo in zadnjo sredo v mesecu in za vse velike praznike Matere božje. Prvi majnik je vsako leto naše velike romanje k Materi božji z Brezij v Habsterdick. V novi cerkvi ima Marija z Brezij svoj oltar. Dobrim pevkam pomagajo kar pridno možje, tako da je tam prav lepo ljudsko petje.

V Creutzwaldu se še vedno držimo cerkve v Neuland. Cité Maroc nima še nobenega zvonjenja. V letu 1964: 28 slovenskih sv. maš s pridigo in spovedovanjem, svete maše v četrtkih pozimi ob 8., poleti ob 7.30 uri. Človek je res vesel, ko vidi, kako pevke lepo povzdignejo našo sv. mašo. Rojaki so navdušeni za vse dobro. Nekateri gredo vsak dan k sv. obhajilu; drugi pomagajo pri zbirkah za cer-

kev; drugi spet so v odborih in cerkvenih družbah tega kraja. Le pogumno naprej!

Cité Jeanne d'Arc: 25 sv. maš s pridigami in spovedovanjem. Kako lepo in junaško je, da ne omagujete, ampak stalno prihajate in požete naše lepe pesmi!

Povabite še svoje znanke in prijatelje! Veliko dobro delo naredite, ako vsaj še enega s seboj privedete.

Behren Cité: Tu je sv. maša pred vsemi velikimi prazniki ob nedeljah zvečer. Lepo je, da se rojaki v velikem številu udeležijo svete maše, da privedejo tudi otroke s seboj in da pridejo k sveti maši tudi naši bratje Hrvati, iz vseh krajev naše širše domovine in tudi naši bratje pravoslavni. Vedno vsi dobrodošli!

Poroke, krste in pogrebe s sveto mašo imamo tudi po vseh drugih kolonijah, kjer bo poleti vpeljana tudi večerna nedeljska sv. maša (Farébersviller, Cité des Chênes in drugod).

Društveno življenje: Vsa društva se trudijo za ohranitev slovenskega jezika, naših običajev in ljubezni do domovine. Prosim jih tudi nadalje, da — če le mogoče — uredijo seje in sestanke ob nedeljah ali praznikih v času, ko ni slovenske sv. maše. Mnogo članov prihaja k službi božji: zelo hvalevredno! Tudi pri pogrebih lepo vabim, da pridete vsi, ki ste navzoči, tudi k sv. maši v cerkev. Rojaki pridno sodelujejo in dobivajo odlikovanja tudi pri raznih krajevnih društvih: športnih, pevskih, glasbenih itd.

Izleti: Komaj pride pomlad, že hiti vsi v naravo. Čez 100 naših družin ima svoj avto. Vse te prosim, da gredo na dan izleta zgodaj zjutraj doma ali na potu k sveti maši ali morda zvečer, ko se vrnejo. Na to naj se gleda tudi pri organizaciji nedeljskih izletov z avtobusi. Naj ne bo v avtobusih preklinjevanja, kvantanja, s katerim izgublja lastne sinove in hčerke, ki se vas sramujejo, ako ne pazite na svoje govorjenje in obnašanje.

Naši bolniki: Vsa čast velja vsem, ki tako radi obiskujejo bolnike, jim prinašajo darila, pa še poguma in tako v veliki meri lajšajo bolečine ponosrečenih in bolnih (v bolnišnicah ali doma). Darujte, dragi bolniki, svoje trpljenje zase, za svoje drage v mislih na trpečega Zveličarja, na trpečo žalostno Mater Marijo. Tako bo vsak trenutek vašega trpljenja bogastvo za srečno večnost!

Ob koncu pregleda izrekam vsem rojakom hvaležnost. Bog vam tisočkrat poplačaj vse dobrote, vam ohrani živo vero in ljubezen do naše lepe domovine! Ako pridete k meni, vzemite vedno listek s seboj, da napišete svoje želje, in vrzite, če me ni doma, listek v nabiralnik na vratih stanovanja. Bog vas obrani vseh dušnih in telesnih nesreč! — Stanko iz Merlebacha.

Italija

Rim: Božja služba za rimske Slovence je vsako zadnjo nedeljo v mesecu v kapeli sester Maestre Pie Filippini, Via delle Botteghe Oscure 42. Dne 31. jan. se je zbralo 85 vernikov k sv. maši, ki jo je daroval č. g. Bogdan Makovec. Prihodnje svete maše bodo 28. febr., 28. marca, 25. aprila ob pol petih popoldne, ter 30. maja in 27. junija ob petih. Že zdaj opozarjamo žene in dekleta, da bo v dneh 7., 8. in 9. aprila zanje letna duhovna obnova v kapeli slov. šolskih sester na Via dei Colli 10. Poleg tega je vsako nedeljo ob 8. uri v tej kapeli sv. maša s slovensko pridigo, popoldne ob šestih pa večerna pobožnost z litanijami in blagoslovom. Rojaki v bližini ste tudi k tej maši lepo povabljeni!

Dne 3. februarja se je v župnijski cerkvi sv. Ane v Vatikanu poročila gdč. Elizabeta Škerl z Virgijem Mattei. Za priče sta bila brat neveste Peter in ženinov brat Oskar. Mlademu paru veliko sreče in blagoslova!

Zasluzna dolgoletna vrhovna prednica Slov. šolskih sester č. m. M. Terezija Hanželič, ki v tihoti preživlja svoj pokoj na Via del Colli 10, je stopila 19. febr. v svoje devetdeseto leto. Premnoge njene duhovne hčerke so se je ob tej priliki spomnile. Tudi mi ji k visokemu jubileju iskreno čestitamo!

Pred leti je č. m. Terezija Hanželič praznovala 60 let redovnega življenja. Prižgali so ji 60 sveč in rekli, naj vse hkrati upihne...

Skupina slovenskih izseljencev pred odhodom v Avstralijo 31. 1. 1965 v Latini v Italiji.

Za obletnico smrti sv. Cirila smo se dne 14. 2. rimski Slovenci skupaj z drugimi zastopniki slovanskih narodov zbrali na njegovem grobu v podzemski cerkvi pri Sv. Klementu in sicer tam, kjer je sedanji papež Pavel VI. dne 13. nov. 1963 položil relikvije svetnika, ki so jih po dolgem času zopet našli. Sv. Ciril je umrl v Rimu dne 14. februarja 869. leta, star 42 let.

Že 200 let ni bilo v Rimu toliko snega kot letos 9. febr., ko so se Rimljani zbudili s 30 cm debelo plastjo snega na cestah in strehah. Ves promet se je ustavil. Drevje je izgubilo več mogočnih vej, ki so ležale po cestah in zaprle pot vozilom. V šolah ni bilo pouka. Poštarji in pometalci so počivali. Malokateri televizor je deloval, ker so bile antene in razni vodi potržani. Za Rimljane nekaj posebnega, za nas s severa pa spomin na naše zasnežene kraje!

Latina: V Latini je v taboriški kapeli sveta maša za slovenske vernike vsako drugo nedeljo ob 11. uri. V marcu, ko stopi v veljavo nova odločba o sveti liturgiji, bodo verniki v svojem jeziku sodelovali pri sveti maši, kakor je predvideno po novi odločbi. Dne 31. jan. je z rimskega letališča Fiumicino odletelo z letalom 11 slovenskih izseljencev v Sydney v Avstraliji. Po dveh dneh vožnje so prispeli na novo mesto. Bili so večina rojaki iz sončne Primorske, pa tudi Gorenjska in Dolenjska sta dali svoje zastopnike. Ena od družin iz zelene Štajerske pa se je odločila za naselitev v Združenih državah Sev. Amerike. Iz Trsta je v mesecu februarju prišlo 160 novih izseljencev v Latino, tako da so se vrzeli, ki so po odhodu emigrantov v Avstralijo (vseh skupaj je bilo 120) in Kanado nastale, hitro zamašile. Pri hrvatski maši ob desetih je cerkev kar polna, pri madžarski (ob 9.), romunski (ob 8.) ter slovenski ob (11.) je pa prostora še dosti tudi za

tiste, ki od maše še izostajajo. V cerkev so vsi ljudje dobre volje iskreno povabljeni. Prihodnje svete maše v Latini bodo: 14. in 28. marca ob enajstih.

Nizozemska

Rojakom sporočamo, da bo v soboto, 6. marca, ob 6. uri zvečer v dvorani na Sittardeweg (poleg frančiškanske cerkve) v Heerlenu nastopil **Koroški akademski oktet** iz Ljubljane. Zbor, ki je za svoja dovršena podajanja žel zelo laskava priznanja doma in v tujini, nam bo zapel vrsto narodnih in umetnih pesmi. — Potrudimo se, dragi rojaki, da bomo goste, ki prihajajo med nas s slovensko pesmijo, čim bolje sprejeli. — Po nastopu zbor iz Ljubljane se bomo ob zvokih »Slovenian okteta« pomudili v prijetni domači družbi. Po naši stari navadi bodo na uslugo odlične kranjske klobase in pristna kapljica. Obisk Koroškega akademskega okteta bo prav gotovo dogodek, ki ga noben Slovenec ne sme zamuditi. Pridite! Povabite prijatelje! — Zveza slov. kat. društev v Holandiji.

Društvo sv. Barbare v Hoensbroecku je za tekoče poslovno dobo potrdilo stari odbor, ki ga sestavljajo sledeči možje: g. Jožko Resnik, predsednik; g. Anton Lavrič, podpredsednik; g. Franc Selič, tajnik; g. Leo Britovšek, drugi tajnik; g. Filip Železnik, blagajnik; g. Artur Ulaga, drugi blagajnik; g. Franc Vodeb in g. Franz Železnik, preglednika. Imenovanemu odboru se toplo zahvaljujemo za požrtvovalnost in sodelovanje ter mu v prihodnosti želimo obilo uspehov v službi slovenske skupnosti v zdomstvu.

Društvo sv. Barbare v Lindenheuvelu je 23. januarja imelo svoj družinski večer. Prav lepo so se imeli. Letos so nas tudi naši naj-

mlajši toplo presenetili s svojim ljubkim nastopom. Hvala mladini in tistim, ki so jo naučili!

Naši bolniki: G. Antonu Robeku iz Geleena, ki je bil zelo bolan, se je zdravje obrnilo na bolje. V domači zdravniški oskrbi je g. Franc Vodeb iz Hoensbroeka. V bolnišnici v Heerlenu je iskal zdravniško pomoč g. Jože Drstvenšek. V isto bolnišnico sta g. Jožko in ga. Magda Robek poslala bolno hčerko Magdo. V daljši bolniški oskrbi na domu je tudi g. Franc Gaber. Omenjene in vse bolnike, za katere morda še ne vemo, toplo pozdravljamo.

Nemčija

Bavarska

Poroka. — V soboto, 16. jan., je g. Stanko Babnik iz Skofje Loke popeljal pred oltar gdč. Brigito Fischer iz Baienfurta. V tamkajšnji župnijski cerkvi sta si obljubila za vedno ljubezen in zvestobo. — Mlademu paru želimo sreče in blagoslova na skupni poti!

Misijon v Münchnu. — Na veliki teden bo v Münchnu za vse rojake ljudski misijon. Vodil ga bo p. Janez Sodja DJ. Točen raspored je objavljen v prilogi »Med nami povedano«. — Vse rojake iz Münchna in okolice že sedaj opozarjamo, naj si tiste dneve zagotovijo čas, da se bodo misijona lahko udeležili.

Zirndorf. — V taborišču Zirndorf v nedeljo, dne 14. marca, ne bo slovenske maše, pač pa

bo kot po navadi maševal hrvatski gospod p. Kavjak.

Württemberg

Poroka: Dne 6. februarja je v župnijski cerkvi St. Maria v Stuttgartu rojak Ciril Zajc iz Šmihela pri Žužemberku peljal pred oltar nevesto Marijo Zupet iz Škocijana. Želimo jima obilo božjega blagoslova, najprej pa še posebno, da bi kmalu prišla tudi do primerne stanovanja. To je precej boleča točka, ko se mnogi mladi pari poročijo, a zaenkrat o ustanovitvi prave zakonske skupnosti še ne more biti govora in vse ostane kakor poprej, ker je težava s stanovanji.

Rojaki v Stuttgartu in okolici so obveščeni, da je naša sv. maša, ki je redno na drugo nedeljo v mesecu, za marec prenesena na četrto nedeljo, to je na 28. marca, ker na drugo nedeljo slovenskega duhovnika ne bo tukaj. To naj vedo tisti, ki bi v bodočih tednih imeli z njim kakšno važno zadevo kot poroko, krst in podobno: slovenski duhovnik bo odsoten od 14. do 25. marca. Svojo zadevo naj torej uredijo poprej, če je mogoče, ali pa naj odložijo za potem.

V aprilu bo pa Nagold zamenjal s Stuttgartom, to se pravi, v Nagoldu bo na drugo nedeljo, v Stuttgartu pa na tretjo; to pa zato ker je na ta dan Velika noč. Na tako velik praznik je prav, da je sv. maša tam, kjer je največ naših rojakov, to je v Stuttgartu. Obkrat bo sv. maša še v cerkvi Hl. Geist ob 16.30 uri. Po obvestilih, ki smo jih dobili od nekaterih, se nam obeta možnost nekje drugje, a zaenkrat še ni bilo mogoče to z gotovostjo določiti.

Baden - Južni Hessen - Posarje

Frankfurt/Main: Slov. sv. mašo imamo vsako tretjo nedeljo v mesecu v kapeli Kolpingovega doma (Kolpinghaus) na Lange Str. 26 ob štirih popoldne. Po službi božji je domač pomenek, pa zapojemo tudi kako domačo.

V Mannheim-u pa je za Slovence sv. maša vsako drugo nedeljo v mesecu ob 10.30 uri v kapeli zavoda Laurentianum na Laurentiusstr. 19. — Pravtako je vsako drugo nedeljo v mesecu služba božja za Slovence iz Heidelberga in okolice ob 19. uri v kapeli Klinike na Hospitalstr., Gebäude 34, v Heidelbergu. Kot smo se domenili januarja, bo za rojake, ki živijo v Wiesental-u v južnem Badenu, sv. maša v nedeljo, 4. aprila, ob 4. uri popoldan v kapeli St. Elisabethen Krankenhaus v Lörrachu.

Posarje: Sv. maša v Lebachu se lepo uveljavlja. Vedno pride nekaj novih rojakov. Vsako zadnjo nedeljo v mesecu ob 4. uri popoldne se dobimo v kapeli v Aufbaugymnasium.

Rojaki iz Loireta v Franciji pošiljajo vsem Slovincem lepe pozdrave.

G. Kavšek France, doma iz Smolenje vasi pri Novem mestu, je prejel 2. XII. 1964 v Bonnu v Nemčiji mojstrsko diplomo za avtomehnika. K temu napredovanju mu toplo čestitamo! V Nemčiji je najprej delal v rudniku v Oberhausenu. Žilica pa mu ni dala miru, da ne bi nadaljeval poklica, ki se ga je začel učiti v Novem mestu. Uspelo mu je priti v avtomehanično delavnico in po dvoletnem pridnem učenju danes lahko reče: „Mojster sem. Sedaj se lahko napravim samostojnega in imam pravico, da učim vajence,“ se je veselo izrazil reporterju „Naše luči“.

Porurje

Slovenska fara v Porurju ima predvsem mlade ljudi in mislili bi, da smrt mladih ljudi ne bo kosila. Pa je ravno obratno. Pri nas padajo smrti v naročje v prvi vrsti mladi ljudje in to fantje in možje v najlepši življenjski dobi. V zadnji številki »Naše luči« smo poročali o smrti dveh mladih naših rojakov, sedaj pa moramo povedati isto.

Planišček Franc, doma iz Sv. Štefana pri Žusmu, je živel že nekaj let v Nemčiji, najprej v Essenu, potem pa v Mettmannu. Izbral si je že mlado nevesto in se pripravljal na poroko. Nenadna smrt pri prometni nesreči na praznik Vseh svetnikov lani mu je prekrizala vse načrte. Njegov pogreb, katerega se je udeležilo lepo število naših delavcev iz Mettmanna, Essena in drugih krajev, je vse udeležence močno pretresel.

Stajerski rojak pa nam je takole sporočil o nenadni smrti svojega prijatelja v Bonnu: »Sporočamo žalostno vest, da nas je nenadoma zapustil dragi rojak Anton Čeh, doma iz Dornave pri Ptujju, v starosti 34 let, oče dveh otrok. Ko je prišel v Nemčijo z namenom, da bi si doma nekaj zboljšal življenjske pogoje, se je najprej zaposlil v rudniku Erkenlenz, nato pa je delal na montaži podjetja Krupp v Bonnu. Dne 9. januarja je padel s 23 metrov visokega delovnega mesta na stavbi in bil pri priči mrtev. Njegovo truplo je bilo prepeljano na domače pokopališče v Dornavi. Naj počiva v miru! Slovenski delavci, ki smo pokojnika poznali, izrekamo ženi in otrokom iskreno sožalje.«

Bog daj pokojnima Štefanu in Antonu večni mir in pokoj, vsem žalujočim pa močne tolažbe, da bi težki udarec Bogu vdano prenesli!

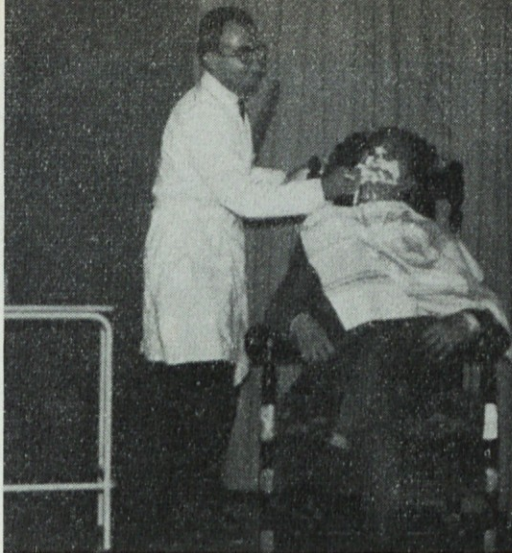
Švedska

Zima: Letos ni sicer preveč huda, čeprav smo tukaj na »mrzlem severu«, vendar pa vpliva, da ni nobenih krstov in porok. Sicer ne vemo, če ima eno z drugim kako zvezo. Verjetno ne! Umrl pa, hvala Bogu, tudi ni nobeden; vsaj ne, da bi mi vedeli. Bolnih tudi ni posebno veliko. Izgleda, da je mrzlo podnebje zdravo in vse bacile podušil.

Četrty slovenski družabni večer v Malmö: Kot smo že v prejšnji številki »Naše luči« napovedali, je bil v soboto 16. januarja. Tokrat je bil bolj pester, čeprav morda to nekaterim, ki bi se radi kar naprej »vrteli«, ni posebno ugajalo. Najprej nam je tukajšnji župnik č. g. Boloni v skioptičnem predavanju prikazal razvoj in sedanje stanje katoliških cerkva in ustanov v župniji Malmö. Po površini je župnija velika kot cela mariborska škofija, pa ima vsega skupaj samo toliko vernikov in ustanov kot pri nas malo večja župnija. Sledila sta dva komična prizora na odru. Najprej »Kmet in fotograf«. Vsi smo bili zadovoljni, posebno pa fotograf, ki je Boga hvalil, da je imel kmet v rokah samo »nežno« moderno marelo in ne pošteno kmečko gorenjsko.

Drugi prizor je bil »Šaljivi brivec«. Vsi smo se pošteno nasmejali, samo »obriti« ne posebno, ker je bila baje »masaža« po britju izredno »energična«. Nato je sledila prsta zabava s plesom ob spremljavi istega portrvovalnega orkestra kot zadnjič.

Uspeh je bil razveseljiv, ker se jih je precej prijaviło, ki bi tudi hoteli igrati. Za pri-

Če se hočete zastoj briti, pridite ...

hodnjic se že pripravlja večja igra. Pa tudi za petje so mnogi navdušeni, samo dirigen-ta še zaenkrat nimamo. Če je kje kak prosto-voljec za to mesto, je zelo zaželen. Plačan sicer ne bo v denarju, pač pa z mnogimi za-četnimi težavami; a uspeh gotovo ne bo iz-ostal, če bo vztrajal.

Postni čas: Gotovo je postni čas najresnejši, pa tudi najbolj milosti poln čas cerkvenega leta. Post naj bi bil za nas čas pokore, čas goreče molitve, čas obračuna o duhovnem živ-ljenju v preteklem letu in obnove za bodoč-nost. Ne more biti za nas Velika noč praz-nik vstajenja in dušnega prerodenja, ako ni post to, kar bi moral biti.

Doma in povsod v rednih razmerah se vršijo v postu misijoni in duhovne obnove. Tukaj smo v takih razmerah zaenkrat, da to ni mo-goče. More si pa vsak sam, kjer koli živi in dela, naložiti več molitev, več samopremago-vanja.

Vendar bomo letos imeli tudi vsaj kratke skupne pobožnosti v krajih, kjer vas je več, kot Malmö, Göteborg, Jönköping, Hälsing-borg in drugod. O tem boste pravočasno ob-veščeni. Opravili bomo skupno uro molitve, premišljevanja o trpljenju Jezusovem in peli slovenske cerkvene pesmi za postni čas. Ta-ko se bomo skupno pripravili za prejem ve-likonočnih zakramentov in velikonočne praz-nike. Če bo ta skupna pobožnost za vas združena z žrtvami zaradi razdalj in drugih težav, bo jo Bog tem bolj blagoslovil in sa-dovi duhovne obnove bodo tem večji. Tako bo letošnji postni čas in Velika noč za rojake na Švedskem začetek globljega in toplej-šega verskega življenja v tej hladni skandi-navski deželi, ki duhovne toplote potrebuje in si želi tako ali pa še bolj kot podnebne.

rojaki po svetu

Ljubitelje odrske umetnosti v Torontu v Kanadi so igralci »Slovenskega gledališča« razveselili z grško tragedijo »Kralj Oidip«. Igro je režiral g. Vilko Čekuta. — 13. decem-bra je v istem kraju priredil Odbor za Slo-vensko letovišče moderno dramo »Preiskava« v režiji g. Staneta Brunška. Igra je precej zahtevna in globoke vsebine. Gledavce je gotovo prebudila iz duhovnega mrtvila in jih navdušila za duhovne ideale.

Slovesnost desetletnice prve slovenske cerkve v Kanadi »Marije Pomagaj« v To-rontu je lepo potekla. Kljub temu, da je tam 8. decembra navaden delavni dan, se je cer-kev do kraja napolnila z našimi verniki. Odkar je bila ta cerkev blagoslovljena, se je v njej opravilo že veliko maš, krstov 1135, porok 503, k pogrebnim molitvam so prinesli v cerkev že 53 mrtvih. Prvo sveto daritev v tej cerkvi je opravil rajni škof dr. Gregorij Rožman (8. dec. 1954).

Eden izmed načinov, kako svoje življenje v miru premisliti in se duhovno obnoviti, so duhovne vaje. To je nekakšen tečaj za no-tranjo poglobitev, za svojo izpopolnitev in utrditev vere, ki se opravi v kakšni redovni-ški hiši, samostanu ali v posebnem domu duhovnih vaj. Tudi kanadski rojaki so imeli take duhovne vaje in sicer v hiši poljskih redovnikov v Port Credit. Vodil jih je č. g. Stanko Boljka, lazarist, novi slovenski žup-nik v Montréalu.

Iz Avstralije poročajo, da je tam umrl najuspešnejši avstralski čebelar, Slovenc Ivan Gril, rojen v Postojni. Svoj čas je bil v Postojnski jami za vodiča izletnikom. Nje-govi domači žive v Hrenovicah. Dvajset let star je prišel v Avstralijo in delal najprej v kamnolomu, potem pa je iskal, kje bi bila dobra paša za čebele, kajti že doma je čebe-laril. Po poročilih so njegove čebelice lani nabrale nič manj kot štirinajst ton medu. Umrl je pa tako, da je zadel s svojim avtom ob vlak. — Vsled prometne nesreče na mokri cesti je končal svoje življenje mladi Alfred Bobek. Življenjski dnevi so se iztekli tudi Milivoju Lajovicu, ki je pred zadnjo vojno imel v Ljubljani tovarno. Pod vlak je prišel tudi Milan Jelenko, družinske oče, doma iz Hudinj pri Celju.

Gospod msgr. STANKO GRIMS je bil rojen leta 1901 v škofji Loki. Že pred zadnjo vojno je prišel med slovenske izseljence v Francijo. Ker stane že več kot 25 let v Merlebachu, ima vso pravico, da se pri objavi svojih dopisov v „Naši luči“ podpiše: Stanko Grims iz Merlebacha.

V tem dolgem času je gospod Štanko veliko dobrega naredil za naše ljudi na tujem tako v verskem, socialnem in narodnem oziru. Kolikokrat je moral prijeti za pero, da je ugodil tej in oni prošnji rojakov! Samo leta 1963 je šlo skoz njegove roke 3335 dopisov; 2020 pisem je tega leta prejel in na 1315 pisem je odgovoril. Ker govori dobro francoško in nemško, se ga naši izseljenci neštetokrat poslužujejo, da posreduje zanje na uradih, pri prošnjah za rente, da prevaja pisma in dokumente. Seveda pa je bilo in je njegovo glavno delo v skrbi za duše. Gospod Stanko je mnogo na poti, da mašuje, da obiskuje družine, krščuje, poroča in obiskuje bolnike.

Ko misli nazaj na svoje delovanje med izseljenci v Lotaringiji, se nič ne baha s svojimi uspehi: „Kar je bilo storjeno v tem času dobrega za izseljence, je naredil Bog, kar pa slabega, je naredil Stanko“, je g. monsignor zapisal v pismu svojemu prijatelju duhovniku v Nemčijo. Kot sin škofjeloških hribov pa je še dodal: „Sem star stric, ki pa še vedno ljubi krasno naravo in skuša obrisati solze tistim, ki ne znajo za svoje gorje dobiti tolažbe v naši dragoceni veri.“

Gospod Stanko, za vstop v 65. leto vašega življenja, Vam kliče „Naša luč“: „Bog Vas živi!“

Večer slovenskih božičnih pesmi so imeli januarja v Buenos Airesu v Argentini. Pripravil ga je odlični pevski zbor »Gallus« pod vodstvom dr. Julija Savellija. Kljub vročini — tam je namreč sedaj vroče poletje — se ga je udeležilo veliko rojakov.

Sedaj vpeljujejo po smernicah vesoljnega kervenega zbora tudi maševanje, pri katerem je duhovnik obrnjen pri oltarju proti ljudstvu. V slov. cerkvi sv. Vida v Clevelandu v Združenih državah so imeli prvič tako mašo 17. januarja.

V kanadskem Torontu je spet zaživelo društvo »SAVA«, v katerem se zbirajo slovenski visokošolci. Imeli so že več sestankov.

V Združenih državah je izšla knjiga, ki naj bi predstavila hrvatski narod angleško govorečemu svetu. Čudimo se, kako spada v tako knjigo slika Triglava, ki je vendar najvišja gora slovenskih Alp. Podpis v knjigi pod to sliko pravi: »Eden izmed najlepših

motivov v Srednji Evropi, zelo opevan v hrvaški in slovenski poeziji«. Čudno se to sliši. Ali nimajo drugih lepih gora na Hrvaškem? Popolnoma napačno ta knjiga piše, da je bila Panonska Slovenija hrvatska kneževina. Našim krajem daje tudi čudna angleška imena. Namesto Celovec piše Zell, namesto Celje tudi Zell, namesto Oglej piše Oglaj. Knjigo je sestavljal neki Francis Preveden(?). V Clevelandu je veliko Slovencev in bi že lahko katerega povprašal, kaj je slovensko in kaj hrvatsko.

Neki tujec, ki je zelo dolgo stal na eni nogi, je dejal Špartancu: »Ne verjamem, da bi ti mogel toliko časa vzdržati!« — »Jaz ne,« je odgovoril nagovorjeni, »toda tako uslugo ti lahko napravi vsaka gos.«

Lepo se ujemata. — »Moj mož je čudovit: vedno hvali mojo postavo, moje lase, moje...« — »In kaj je tebi všeč na njem?« — »Njegov okus.«

Slovenska državna misel

3. TVORBA SLOVENSKEGA NARODA

Z odstranitvijo slovenskega karantanskega kneza je bil porušen nosilni steber slovenske narodne strukture, Slovenci pa obsojeni na to, da postanejo podložniški narod, ako moremo sploh še narod imenovati sociološko neizgrajeno zgolj etnografsko enotno skupnost. Slovenska kmečka plast je postala rodovitna zemlja, katere sokove je srkal narodnostno tuj političen organizem. Prekinjena je bila organska rast Slovencev v socialno dograjen narod, družba slovenskih dežel se je fevdalno kristalizirala okrog tujega središča, socialni dvig je pomenil prej ali slej potujčenje.

Nova rast slovenskega naroda je tako morala snovati na kmetu in napredovati v prekem sorazmerju z razstojem fevdalne družbe. Razvoj Slovencev v narod gre tako po drugačni poti kot razvoj zapadno-evropskih narodov. Ti so se razvijali preko države, fevdalne, pozneje pa največ absolutistične države, državne meje so postale v tem primeru narodne meje — integracija državi, integracija narodu, država je bila tista, ki je oblikovala kulturo, znanost in leposlovje, kulturno zedinjenje se je vršilo iz centra, opremljenega z državno avtoriteto. V popolnem nasprotju s tem razvojem je šel razvoj slovenskega naroda po ovinku kulture, znanosti in literature v novo politično uveljavljenje in novo socialno dograjenost. Tak razvoj delimo Slovenci s skoraj vsemi ostalimi narodi srednje in vzhodne Evrope, tako tipično čist in oster kot slovenski pa ni razvoj nobenega drugega naroda, ker nobenemu drugemu narodu ni bila v taki meri porušena njegova socialna struktura.

Vse dotlej, dokler je veljal fevdalizem ali njegja ostanki, smo bili Slovenci kmečki, podložniški narod. Kmet je bil nosilec slovenske narodne zavesti; samo njegovi trdoživosti se moramo Slovenci zahvaliti za svoj obstanek. Še prej kot novonastajajoča inteligenčna plast je slovenski kmet postavil zahtevo po političnem združenju slovenskih dežel: v velikem slovensko-hrvaškem kmečkem uporu leta 1573. so kmetje poleg zahtev gospodarsko-socialnega značaja postavili izrazito narodno-politično zahtevo po združe-

nju »slovenskih dežel« pod enim kraljevim namestnikom v Gradcu.

Edina možnost, izstopiti iz kroga podložništva, je bila sprva vstop v službo Cerkvi — v duhovniški stan. Dolgo je slovenski duhovnik ostajal na nižjih službenih mestih, saj so cerkvena središča stala izven narodnega ozemlja in bila v rokah tujcev. Nadrobno zgodovino slovenskega duhovniškega stanu, od prvega nam znanega slovenskega duhovnika, Kočarja, je treba še napisati. Tudi vsi samostani so bili le kolonije tujcev in obžalovati moramo, da slovenski karantanski krščanski knezi niso spoznali narodnega pomena slovenskih samostanov in tudi niso nobenega ustanovili. Boljše razumevanje za pomen od tujih škofij neodvisne cerkvene organizacije je imel Kocelj, toda panonska nadškofija je z Metodovo smrtjo prenehala. Tako je obveljala Karlova razdelitev, do Drave so spadali Slovenci pod Oglej, nad Dravo pod Salzburg.

Stalno možnost Slovincem, priti do višjih cerkvenih mest, je zagotovila šele 1461. leta sredi narodnostno enotne Kranjske ustanovljena ljubljanska škofija. Kmalu po ustanovitvi sedel na ljubljanskem škofovskem sedežu odlični slovenski škofje: Textor, Glušič, Hren, Tavčar. V baročni dobi sicer spet postanejo škofovska mesta dostopna izključno tujim plemičem, vendar moremo od ustanovitve ljubljanske škofije dalje stalno najti Slovence tudi v višjih cerkvenih službah.

V baročni dobi, dobi knežjega absolutizma se začne tvoriti sloj slovenske laiške inteligence. Kmalu ga prosvetljeni absolutizem dvigne tudi do političnega vpliva, sicer še v službi razsvetljenega vladarja, vendar pa kot v boju s fevdalnimi stanovi nujno potreben uradniški aparat. V devetnajstem stoletju si ta laiški inteligent, ki je tudi nosilec znanstvenega dela, svoj znanstveni interes vedno bolj razširja na socialna vprašanja, končno pa v dobi konstitucionalizma in liberalizma v zvezi z ostalim meščanstvom postane vodilni politični faktor. V slovenski narodni prebujici igrajo važno vlogo slavisti, v njih primeru je morda najbolj viden proces političnega uveljavljenja inteligence. Ako je Jernej Kopitar, ki mu gre poleg drugih tudi ta zasluga, da je avstrijska uprava uradno uvedla poimenovanje Slovinci za notranjo Avstrijo, dajal le nasvete o organizaciji Avstrije v smislu avstroslavizma, je njegov naslednik Miklošič že sedel med poslanci

ustavodajnega državnega zbora leta 1848. Slovenski slavisti so obenem z literati iz kroga »Kranjske čbelice« in ilirizma dali narodu književni jezik, ki je eden izmed glavnih atributov moderne narodnosti.

Vzporedno z oblikovanjem slovenske laiške inteligence v dobi prosvetljenega absolutizma je šla postopna odprava podložniškega položaja slovenskega kmeta. Že 1775. leta je bila kmetom zmanjšana tlaka, Jožef II. jim je dal popolno osebno svobodo, v dobi francoskega medvladja so bila vsaj v krajih, ki so spadali k ilirskim deželam, odpravljena graščinska sodišča. Leta 1846. je cesarjev patent omogočil svobodno pogajanje kmetov z zemljiškimi gosposkami in odkup od desetine tlake in dajatve. Ta razvoj je bil dovršen leta 1848. s popolno odpravo podložniškega razmerja. Tako je bil razstroj fevdalizma pogoj za dvig slovenstva.

Demokratizacija javnega življenja je kmalu dala kmetu tudi politično veljavo. Že v prvi avstrijski ustavi je bil kmet v omejenem obsegu deležen političnega soodločanja; čim bolj pa se je demokratiziral volilni red, tem bolj je slovenski kmet in z njim slovenski narod postajal političen faktor v monarhiji. Posebno Badenijeva volilna preosnova iz leta 1895. in pa uvedba splošne in enake volilne pravice leta 1907. sta okrepila politični položaj Slovencev v Avstriji.

Šele zmaga demokratičnega načela v zapadnem kulturnem svetu je omogočila Slovcem obnovo narodne in socialne strukture ter politične moči. V nekaj desetletjih se je slovenski narod spet organiziral. To sociološko spremembo je dovolj zgovorno registrirala sodobna znanost v družbi. Ako je avstrijski sociolog Gumplowitz leta 1891. imel Slovence še za »rod« (Stamm), ki ga zaradi preprostosti socialne strukture in pomanjkanja večje zgodovinske preteklosti razločuje od »naroda« (Nation), navaja leta 1907. naš narod kot »zglede mladega kulturnega ljudstva, ki ne potrebuje stoletij, ampak se neverjetno hitro z bliskovitim kulturnim razvojem dvigne na višino starejših narodov«. Okrepitve slovenskega položaja so se zavedali tudi Slovenci sami, kot nam priča tale, leta 1891. ob proračunski debati dunajskega parlamenta izrečena izjava poslanca Šuklje-ta: »Slovenci smo na Kranjskem tako močni, da bi mogli prenesti tudi kako nemško pristransko vladno, na Štajerskem napredujemo hitro in trdno, na Koroškem se dani, Primorci pa tudi krepko stoje na narodni straži.«

Najširša narodna organizacija slovenskega ljudstva je delo slovenskega katoliškega gibanja; v nasprotju z liberalnimi inteligenti so katoliški šli med ljudstvo, se prvi zanimali za njegova socialna vprašanja (Belec, Krek), izvedli njegovo politično in gospodarsko organizacijo po smernicah prvega katoliškega shoda leta 1892. To ogromno delo je imelo nujen odmev tudi v politiki, ker od leta 1897. politična organizacija slovenskih katoličanov bistveno vodi usodo slovenskega naroda; dobrotna Previdnost je hotela, da so se ob prehodu stoletja v vzajemnem sodelovanju znašli po svojem osebnem temperamentu sicer tako različni, a vsi nenavadno nadarjeni in nadpovprečni možje: nedosegljivi parlamentarni taktik in prvi slovenski politik državnih razmerij in talenta dr. Ivan Šušteršič, »genialni kranjski finančni minister« dr. Evgen Lampe in »srce v sredi naroda« — najbolj v svoj narod zrasli človek, kar jih je na svojih svetovnih potih srečal znani nemški pedagog F. W. Foerster, dr. Janez Evangelist Krek. Doba njihovega sodelovanja je res »zlata doba« slovenskega katoliškega političnega dela in slovenske politike sploh. Odkar je Slovenska ljudska stranka po uveljavljanju volilne reforme pri volitvah leta 1908. dobila v kranjskem deželnem zboru nesporno večino nad dotedanjo nemško velikoposestniško in slovensko liberalno kolicijo, je s smotrnim in načrtnim delom

Zemljica slovenska

Zemljica slovenska, naš ponos in naš up,
tvoj obraz odkrit in jasen vsem je ljub.
Bog te sam je blagoslovil čez in čez,
nam, otrokom svojim, košček iz nebes.
Srečen, kdor s teboj solzé in smeh deli.
Kaj pregnancev z doma si nazaj želi!
Vabi jih nebo domače, vonj poljan —
kot da jim spomin na dom je v srce vžgan.
V belih cerkvicah po gorah in doleh
Mati božja milost siplje v težkih dnech.
Src nešteto, obteženih od gorja,
v pesmi vdani in zaupni brez meja
s Svete gore, z Mengor, z brezijske ravni
do Višarij, Gospe Svete njo slavi.
Zemljica slovenska, ves tvoj mili rod
naj poda k Mariji se na božjo pot!
Ona, rodnih bratov najtesnejša vez,
varuhinja zvesta tvojih bo čudes.

ustvarila iz kranjske dežele resnično realno politično trdnjavo slovenstva. S svojim genialnim umskim ostrcem sta Lampe in Krek spoznala šibkosti slovenskega narodnega razvoja in prva šla preko zgolj literarnega pojmovanja naroda na socialne in gospodarske osnove narodove biti. Lampe je s svojim gospodarskim načrtom, ki še danes ni uresničen, hotel uslužiti naraščajočo industrializacijo osrednje slovenske dežele slovenskemu narodnemu razvoju, Krek pa je v drzni zamisli hotel prihraniti slovenskemu delavstvu usodo proletarstva in slovenskemu narodu nevarnost socialnega razkola. S svojo taktično spretnostjo in državniško miselnostjo je Šušteršič vokviril „slovensko vprašanje“ v politično problematiko avstrijske države. V času Bienerth-ove vlade je uspel organizirati slovanski centrum s 125 poslanci (Južni Slovani, Čehi, Ukrajinci) in bil kot njega načelnik pravi »voditelj opozicije Njegovega Veličanstva« v parlamentu podonavske velcsile, kjer je vodil daleč odmevajočo in uspešno obstrukcijo zoper centralistično nemško vlado. Ta leta je slovensko katoliško gibanje izžarevalo kot še nikdar poslednj tudi zunaj domovine: neizbrisno je vknjižen v letopise hrvatskega katoliškega gibanja Mahnič kot njegov avtentični začetnik. Krekova krščansko-socialna misel je imela učence med Hrvatimi, Čehi in Ukrajinci; mlademu dr. Francu Grivcu gre glavna zasluga za organizacijo za cerkveno zedinjenje, leta 1906. ustanovljeni Orli so pobudili enaka mladinska gibanja pri Čehih in Hrvatih.

Na slovanskem jugu je tedaj nastal izrek: »Slovenia docet!« Slovenski katolicizem je tako prvič zavestno izpolnjeval slovensko nalogo posredovalca med Vzhodom in Zpadom. Najvišje odlikovanje je slovensko katoliško gibanje dobilo, ko je Leon XIII. leta

1899 imenoval enega izmed njegovih očetov — goriškega nadškofa Missio — za kardinala. Sploh je slovensko življenje plalo v času pred prvo svetovno vojno v mnogo širših valovih kot po njej, ko smo se Slovenci znašli utesnjeni v saintgermainske in rapallske meje, trudni zaradi tolikega napora pred vojno in med vojno, ko smo dejansko vodili gibanje za zedinjenje Južnih Slovanov in »šli, treh najmanjši brat« iskat usod za vse tri brate. Spričo take razviti slovenskega narodnega organizma je mogla biti državno-pravna organizacija naroda samo še vprašanje časa, dozoreli narod se je zavedal, da mu po naravi gre najvišji in zadnji atribut svobodnega naroda: lastna državnost.

Peter Levičnik
(Drugič naprej)

Srce zmaguje

(Nadaljevanje s strani 11)

»No in?« vpraša stric. Kesa se že zaradi tistih treh sladkorčkov, »Kaj pa potem?«

»I no, stric, imenovali ga bomo kratko in malo Peer.«

»Da,« se hihita teta Lientje, »na čast sinu svetega...«

Bog nebeški, kakšna trma.

»Tako...« pravi Jodo, »tako, tako... Že, že, kar naredite po svoje, potem si pa vendar rajši poiščite botra, ki mu je Peter ime. Kje so moje rokavice?«

Greta sliši bližajočo se nevihto. »Striček!«

Ta pomanjševalnica in pa ženski glas mu brž omehčata srce. Jodo poskuša nastopati osorno. »Kaj pa je? Nimaš dosti sladkorčkov?«

»Ah, striček botrček, mnogo preveč, ne vem, kako naj ti...«

»Ah, kaj, že prav, le molči o tem, a da mali ne bo dobil mojega imena...«

»Saj ga bo dobil. Krstimo ga za Petra, Jodoka, Karolino. Je prav tako?«

»Ali zdaj vidiš, da bo vse, kakor je treba?« Jon je prišel spet do sape.

Teta Lientje hrustljá mandelj. O poti v cerkev govori z glasom kakor papiga.

»Zdaj pa le pojdimo!« Stric popije četrto šilce. Gorke noge in deset let manj. Zgovoren postaja.

Kočijaž otepa z rokami okoli sebe, ker ga zebe, in njegov konj se bedasto ozira za travnato bilko med kamni v tlaku.

Kaj ti je, deklica . . .

**Kaj ti je deklica, da si tak' žalostna?
Kaj mi je, nič mi ni, srce me boli!
Fantič na vojsk' leži, fantič le vstani mi,
fantič, le vstani mi,
kako ti vstati čem, k' me krogla tiši.**

**Oblekla bom črni gvant,
saj to je bil moj fant,
saj to je bil moj fant,
k' zdaj mrtev leži.**

Narodna

(Dalje na strani 31)

KURENT

Ste že kdaj slišali o Kurentu?

To vam je bil šaljivec, da malo takih. Kamor je prišel, je prinesel smeh in dobro voljo. In če je prinesel še svojo harmoniko, ni bilo veselja in rajanja ne konca ne kraja. Njegova harmonika je bila prav posebne sorte. Če si le zaslišal njen glas, so te tako zsrbele pete, da si moral plesati, pa čeprav po samih črepinjah.

Kurent je stanoval na koncu vasi. Bajtica je bila stara in že napol podrta. Pred njo je rastla lepa jablana. Vsako jesen je bogato obrodila. Pa to ni bila navadna jablana. Kdor je splezal nanjo, ni mogel dol, dokler mu ni Kurent dovolil.

V kuhinji je imel Kurent stol. Na zunaj je bil, kot so vsi drugi stoli. Če pa si se usedel, si obsedel, dokler te ni Kurent zapodil z njega.

Kurent ni bil dosti doma. Hodil je od hiše do hiše, od vasi do vasi, godel na harmoniko in lakote in žeje ni nikoli trpel. Nekoč pa je Bog poslal deklo Smrt, naj naredi konec njegovemu burkastemu življenju.

Smrt je našla Kurenta doma. Niti malo se je ni ustrašil.

»Pa bi malo počila, ko si tako dolgo hodi-la,« je rekel in ji ponudil tisti stol. Smrt je bila trudna in se je rada usedla. Ko pa je hotela odditi s Kurentom na zadnje potovanja-nje, ni mogla vstati. Prosila je, jezila in se jokala, a vse ni nič pomagalo. Šele ko je Kurentu obljubila, da ga bo sedem let pustila pri miru, je smela vstati in odropotati naprej.

Kurent ni več mislil na smrt in Smrt ne na njega. Po sedmih letih pa, bilo je ravno v jeseni — je morala spet ponj. To pot pa ni hotela v hišo.

»Kar zunaj počakaj, jaz pa se tačas pripravim. Pa na jablano splezaj, če si lačna!« Smrt si ni dala dvakrat reči. Najedla se je jabolk, da so se kosti še komaj držale skupaj. Ko pa je hotela na tla, ni mogla. Čepela je na jablani in prosila Kurenta, ki pa se ni omehčal. Ljudje v tem času niso umirali. Zdravi so veseljačili, bolni pa zdihovali po smrti. Šele čez sedem let jo je Kurent spustil.

Pa se je zgodilo, da je Smrt pot spet zanesla h Kurentu. Ni si upala v hišo ne na jablano. Kar pri ograji je počakala, ki pa je bila polna trnje in bodic.

»Če ni drugače, pa grem,« je bil Kurent takoj voljan. »Še harmoniko vzamem s seboj, nama bo pot lepša in krajša.« Nategnil je harmoniko in Smrt je začela plesati po ograji. Trnji so jo zbadali v kosti in, bolj ko je prosila Kurenta, naj neha, hitreje je godel. Šele ko je napol mrtva obljubila, da ne pride nikoli več ponj, je nehaj igrati. Smrt se je pobrala, kar so jo nesle prebodene kosti.

Pa tudi Kurent je odšel s harmoniko po svetu. Kjer je veliko petja in smeha, je prav gotovo zraven. Strašno star je že, a harmoniko še vedno nateguje. Ljudje še vedno rajajo in posebno o pustu bi bilo dobro, da bi noč in dan godel. Takrat ima namreč svoj god in ljudje hočejo njegov praznik kar se da veselo proslaviti.

KDOR PREVEČ LEŽI, GA RADA GLAVA BOLI.

Dvanajst vej ima drevo,
vsaka veja gnezda štiri,
sedem mladih se šopiri
v vsakem gnezdu.

Kaj je to?

Rojaki pišejo

»Sporočam vam, da bom še to leto ostal naročnik »Naše luči« in sicer do decembra 1965. Za božične praznike se bom potem za stalno vrnil domov v svoj lepi kraj na Gorenjskem. Saj veste, tri leta je tujine kar dovolj in sem se že naveličal takole klatiti se po svetu. Ko imam doma družino, še bolj občutim, da je ločeno življenje res težko. Pred dobrim tednom sem se zopet moral posloviti od svojih dragih za eno leto in odšel v Hamburg. Če mi še naprej da Bog zdravje in tudi družini doma, potem se bom z delom na tujem res opomogel. Doma bi si rad postavil družinsko hišico, da bi bil res lahko kdaj v svojem stanovanju. To željo res še imam v življenju, da bi stanoval pod svojo streho in bil lastnik svoje hišice. — Tu vam kar v pismu prilagam 10 mark za naročnino »Naše luči«. Kar je več, imejte za poštino in vaš trud, ki ga imate z nami Slovenci.« — J. J., Hamburg.

Bog daj, da bi bilo še več takih ljudi med našimi delavci v Nemčiji, posebno še, če so družinski očetje! Če že prideš na delo v Nemčijo, potem si napravi pameten načrt, kaj si hočeš prislužiti, in premisli tudi, kdaj se bi bilo pametno vrniti domov. Ločeno življenje je res težko tako za očeta v Nemčiji kot za ženo in otroke doma. Kdor je zdrav in pridno dela ter ne zapravlja, si v par letih lahko že toliko prihrani, da doma lahko nekaj začne oziroma stori.

»Ob prebiranju lista »Naša luč«, vam moje srce izreka

neizmerno hvaležnost in priznanje... Jaz in moj mož sva zapustila domovino in odšla na tuje. Moja dolina je lepa, saj jo tudi slovenska pesem opeva: »Savinjska dolina, najlepši moj kraj!« Moj mož je doma z Dobrépolj na Dolenjskem. Od tam je mnogo mladih ljudi po svetu, tudi dve sestri misijonarki iz Male vasi.

Nisem naročena na vaš list, toda ravno sedaj sem končala branje »Naše luči«. Prebrala sem vse številke od leta 1962 naprej do letošnje zadnje. Dober katoliški človek, pošten fant nama jo je prinesel. Izgubil je starše in domovino, toda ni izgubil vere in zaupanja v Boga in Marijo. Tu pošteno in pridno dela.

Prilagam za naš list 10 Dm. Srečna bi bila, ako bi vsaj del mojega pisanja objavili v naslednji številki, saj izseljenec iz Savinjske doline še ni našel mesta v vašem listu. Nad mojo mizo imam podobo Jezusove zadnje večerje, Marije z Detetom z Brezij in podobo sv. očeta Pavla VI. V Marijo zaupam in jo prosim, naj dviga k Bogu moje prošnje, da bi podarila mojemu možu dete, ki ga v dveh letih zakona še nisva pričakala. Sicer pa sva vdana v božjo voljo...« — J. M., Heidelberg, Nemčija.

»Sem doma iz prelepe Štajerske, iz okraja Celje. Da nisem imela več kot 4 razrede osnovne šole, to priča slaba pisava in nepravilno sestavljene besede. Smo žalostni, ker smo tako daleč od drugih Slovencev. Zato bi rada napisala, kaj sem lansko leto doživela v dragi nam domovini, prelepi Sloveniji.

Bilo je takole: Zaobljubila sem se, da bo moja prva pot po Sloveniji, ko bom šla kdaj v domovino, pot k ljubi Materi na Brezje. Tako se je zgodilo, da sem imela srečo po 7 letih dospeti na prelepo Brezje k naši ljubi Zaščitnici Slovencev. Kar sem tam doživela, me je navdalo z velikim veseljem. Pred menoj sem zagledala človeka, ki je stopil v spovednico in ga dobro poznam, da je znan kot komunist. Potem je bil spodobno in zbrano pri sv. obhajilu. Druga reč je bila pridiga duhovnika, ki sem jo slišala. Tole je v pridigi povedal: »Neki dan je prišel k meni zaveden državljani in me prosil za navšet, kako naj vzgaja svoje sinove. Ima namreč tri. Zelenel je, da bi vsaj eden, če že ne dva postala duhovnika. Povedal sem mu, da naj otroke uči bogaboječnosti, ponižnosti, zaupanja v Boga in Marijo in sploh vsa dobra dela. Mož mi je zvesto obljubil in upam, da bo to tudi storil. Tako, glejte, nam Bog pomaga do dobrih duhovnikov.« — Ko sem se pozneje sprehajala po celjskem mestu, me je pot занesla po ulici do Marijine, včasih imenovane nemške cerkve. Tudi tam sem opazila nekaj lepega. Videla sem moškega, okrog 40 let, lepo oblečenega. Veste, kaj je storil? Ko je prišel mimo cerkve, je snel klobuk z glave in se lepo pobožno prekrižal, kar v sedmih letih tukaj v tujini še nisem videla. Tako kažejo zgledi, da so še med Slovenci zares pobožni ljudje, čeprav je država komunistična. Kako važno je, da ljudje na ljubelega Boga ne pozabijo!« — D. G., Nemčija.

Rojaki v Kanadi! Kdor ve za naslov Klare Placet, ga prosimo, če bi nam ga sporočil. Zanj se zanima njena prijateljica, ki je naslov izgubila. — Uprava »Naše luči«.

Srce zmaguje

(Nadaljevanje s strani 28)

Sneg naletava. Kje pa ostaja babica? Spodnja gospa bi šla rada z njimi, potem pa bi morala Sooijeva Melanija paziti na štacuno. Babica le pride. Naravnost od neke druge porodnice. Ljudi vendar ne more puščati kar tako meni nič tebi nič na cedilu. Dolgo je trajalo, od enajstih snoči do zdaj o pol osmih. »Tudi prvi otrok, kakopak, ljubi gospod! Vi ste gotovo boter? Merci!« Stopijo v kočijo. Junior je priden.

»Ljubezniv fantek, kajne, gospa?«

»Jaz nisem gospa,« začivka teta.

»O, brez zamere, gospodična...«

Jona spet popade spanec. Čuti, da so ga kot statista zrinili v kot. Hvala Bogu, jutri bo vse spet mirneje! Peljejo se mimo Mintjensa. Kredenca še stoji v izložbi. Zdaj bo družba pač dovolila doklado za otroka, kajpada. Morebiti bo zadoščala za takšnole kredenco in za nekaj stolov? Ali bo dostavila tiskarna naznanila o rojstvu? Še danes jih mora razposlati.

»No, Karolina, še nisi zmrznila?« Jodo je pravkar zapazil, kako ji miga drobno perezce na klobuku. »Vse drgeta na tebi, ljuba duša. Človeka začne zebsti, če te vidi.«

»Gospodična so gorko zaviti,« pravi babica.

Teta Lientje se nekoliko vzravna. »Jaz se rada vozim s kočijo!« To misli iskreno. S svojimi triinsedemdesetimi leti uživa spet otroško veselje. Škoda, da cerkev ni bolj oddaljena! Kočijaž odpre vrata. »Prosim, gospoda!«

»Kar hitro pojdi in si enega naroči,« pravi stric kočijažu. Potem so v cerkvi. Še dva krsta sta pred njimi. Posedejo bolj zadaj v prašne klopi. Samo Jodo ne, pravočasno se je domislil svoje salonske suknje. Jon si ogleduje prvo postajo križevega pota: Jezusa na smrt obsodijo. Kakšen grd obraz ima Pilat! In oni drugi s svojo skledo je zelo podoben teti Karolini. Oba krščenca vpijeta drug na drugega. Zveni kakor razglašene orgelske piščali. Organist pritiska neusmiljeno na obe visoki tipki, h in c. Ha — ce, tace, race. Pilat in teta Karolina pri njem. Jon zaspil.

»Ali hočete z mano?« Cerkovnik šepeta kakor vsi cerkovniki. Jon sliši vodo, kako curi po Pilatovih rokah.

»Naprej, papa!« Stric Jodo ga buškne v hrbet in Jon vidi cerkovnika, kako drsa v krstno kapelo.

»Petrus, Jodokus, Karolina, kaj želiš od Cerkve božje?« »Vero.«

Jon vidi, kako se sveča tresce v tetini roki. Njen drobn glasek ponovi: »Vero.«

»Vero!« zarjove stric, toda zveni mu po gledališko.

Petrus-Jodokus-Karolina se začne dreti. Voda je neznosna. In potem sol. Ali se to spodobi? Babica obrača juniorja naprej in nazaj.

In potem popade cerkovnika vljudnost. Svečane kretnje dela z desnico. Jon in stric se držita izročila; dajatve se začno pri krstnem kamnu. Teta Lientje pa drobenclja h kropilniku in se pokriža dvakrat med brado in svojo brošo.

Prav tedaj, ko se odpeljejo, dospje pogreb. Nastavljen je za deveto uro. Eden prihaja, drugi odhaja. Življenje je preprosto: vstopiš in izstopiš. Jonu se neznansko hoče kave, gnjati in jajc.

Stric Jodo pripoveduje dovtype iz koledarja. Teta Lientje s svojimi debelimi očki se vsakokrat zahihita izpod svojega klobučka s pereščkom; babica se smeje zadovoljno in tolsto in krščenc se ziblje na njenem trebuhu.

(Nadaljevanje bo sledilo.)

Trije prvi junaki bodoče igralne skupine iz Malmö na švedskem.

Mali oglasi

Ta kotichek je na razpolo- go čitateljem „Naše luči“ za objavo ženitovanjskih in drugih oglasov. Za oglas v eni številki se računa od vsake besede 1 šiling (2 bfr, 0.20 NF, 0.15 DM ali protivred- nost). Uredništvo z objavo oglasov ne prevzema nobene odgovornosti glede vsebine oglasov in glede oglaševal- cev, ker jih ne pozna.

Če je v oglasu rečeno, da „naslov posreduje uredni- šтво“, pošlje uredništvo na- slov le tistim dopisnikom, ki priložijo pismu kaj za odgo- vor (ali mednarodni kupon za odgovor ali znamko ali denar). Na pisma, ki želijo naslove, pa nimajo te prilo- ge, uredništvo ne odgovarja, prav tako tudi ne na pisma z nezadostno znamko.

Priporoča se za prestav- ljanje vseh slovenskih in hr- vaških dokumentov v nem- ščino: **Martin Sapotnik**, slo- venski in hrvaški tolmač, 413 **Moers-Meerbeck**, Lui- senstr. 23.

Slovenski fant, ki živi v Franciji, star 29 let, vesele- ga značaja, visoke postave, črnih las, bi želel spoznati pridno in pošteno slovensko dekle, živečo v Franciji, v starosti od 20 do 28 let, da bi se poročila. — Naslov posreduje uredništvo »Naše luči« pod števil. (33).

Pošiljamo v domovino e- lektrične aparate, aparate za gospodinjstvo, gospodarske stroje, radioaparate, televi- zijske sprejemnike, šivalne stroje, z največjim eksport- nim popustom 30%. Obrnite se na nas in takoj vam bomo poslali ponudbo:

Export-Import SOLBRICH
8 München 2, Arnulfstr 44.
Nemčija.

Pošten, slovenski fant z dobro službo v Nemčiji, si želi ustvariti skupni dom s slovenskim dekletom, starim od 18 do 25 let z dobrim in poštenim srcem, dobrega značaja. — Naslov posredu- je uredništvo »Naše luči«. (36).

Slovenski fantje, izseljenci v svetu, ki se želite seznaniti s slovenskimi dekleti v do- movini in si dopisovati z nji- mi, da si ustvarite slovenske družine! Agenzija **Mundus**, Trieste (Trst), via Roma 24, Italia, ima veliko naslovov in slik deklet in žena od 16. do 45. leta, ki bi se rade po- ročile. Priložiti je bon ali primeren znesek za odgovor.

Slovenski fant iz Prek- murja, roj. 1940., mizar, bi rad spoznal čedno dekle, ka- toličanko, manjše postave, živečo kje v Nemčiji, Slo- venko ali Nemko. Za druga pojasnila je treba pisati in poslati fotografijo na na-

slov: Flisar K., Sta. Maria Sjukhus, Hälsingborg, Swe- den.

Vse Slovence širom sveta lepo pozdravlja Karel Flisar, doma iz Cankove v Prek- murju.

Slovenec v Nemčiji, star 35 let, želi spoznati pošteno dekle v starosti 25 do 35 let, ki živi v Nemčiji. — Naslov posreduje uredništvo „Naše luči“ pod števil. (31).

USPAVANKA

Le zatisni male očke,
saj tam zunaj je temno.
Prišla k tebi bo Snegulka,
zapustila pravljično goro.

Le zaspančkaj, sinček zlati,
in zasanjaj si sladko.
Saj že zvezdice žarijo,
kmalu mesec prišel bo.

Le zasanjaj, moj bonbonček,
lepe sanje srečnih dni.
Da bom tudi jaz tak' srečna,
kot sedaj si v sanjah ti

Pesmico sem ti zapela
o Snegulki pod goro
in o zvezdicah, o mesecu,
ki krasijo nam nebo.

Ti pa sanjaj le o sreči,
ki prav malo je na svetu je.
Morda boš pa le ti srečen,
morda sreča tebe čaka že.

Bogdan Anžel, Nemčija.

NAŠA UGANKA

Pravokotnik

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	II	

Če uganeš prave besede, pomenijo navpično: 1. zdrava pijača, 2. z njim pišemo, 3. ima hiša, 4. noč- na ptica, 5. sorodnica, 6. greh proti peti božji zapo- vedi, 7. mama, 8. žensko ime, 9. italijanski denar, 10. moško ime, 11. če nas zebe, je..., 12. velika ptica, 13. z njim začenjamo vsako molitev, 14. vod-

na žival, 15. Abrahamov sin, 16. žival, ki živi v vo- di, pa tudi na suhem, 17. sin očaka Izaka, brat Ja- kobov, 18. opojna pijača, 19. rajanje, 20. siva do- mača žival, 21. mlada domača žival.

Od I.—II. bereš, katero pobožnost opravljamo v postnem času.

in še za smeh

V angleškem parlamentu se je priglasil k besedi škof, ki je bil znan po svojih neskončnih govorih. To pot je celo vnaprej povedal, da bo svoj govor razdelil na dvanajst poglavij. Znani politik lord Salisbury je zaprosil škofa, naj mu dovoli, da predtem pove kratko anekdoto:

»Pijanec je stal pred katedralo sv. Pavla v Londonu in se zaman trudil, da bi videl, koliko je ura. Nenadoma je na stolpu začela biti: enkrat, dvakrat, trikrat in tako dalje. Nazadnje je odbila dvanajst. Ko je pijanec naštel dvanajst udarcev, se je razhudil in dejal:

»Pojdi k vragu, zakaj mi nisi tega naenkrat povedala?«

Ves parlament je bruhnil v smeh in škof je odpovedal svoj govor.

*

Slavni pesnik Thomas Moore se je rodil v zelo skromnih razmerah, vendar se svojega rojstva ni nikoli sramoval. Ko ga je v klubu neki plemenitaš vprašal, če je bil njegov oče res samo trgovec, je Moore pritrdil. Lord se je namrdnil: »Le zakaj niste tudi vi postali trgovec?« — Pesnik se je posmehnil: »Oprostite, mylord, ali je bil vaš oče res dobro vzgojen gentleman?« — »Seveda,« je pritrdil lord. — »No, in zakaj niste tudi vi to postali?«

*

Nasvet. — »Janez me je prosil, da naj mu posodim 1000 dinarjev. Kaj misliš, ali naj mu jih posodim?« — »Seveda,« — »Zakaj pa?« — »Ker bo sicer mene prosil...«

*

Obupanec. — »Veš, pustila me je, nič več me ne ljubi. Skočil bom iz petdesetega nadstropja...« — »I, kako? Tako visoke hiše sploh ni pri nas.« — »Nič zato; bom pa počakal, da jo zgradijo.«

*

Če pridigar opazi, da njegovi poslušalci niso dovolj pazljivi, bi moral storiti podobno kakor dr. Alymer, škof v Londonu. Ko je opazil, da večji del njegovih poslušalcev spi, je naenkrat pričel glasno moliti iz hebrejskega sv. pisma, ki ga je imel pri sebi. Takoj je vse prisluhnilo. On pa je dejal: »Kakšni ste vendar! Če vam prebiram stvari, ki jih sploh ne razumete, imate vsi napeta ušesa; če pa

govorim z vami v materinem jeziku o stvareh, ki prinašajo odrešenje vašim dušam, pa spite!«

*

Prijatelj je po dolgem času našel Beethovna spet v kavarni in ga vprašal, ali je bil nemara bolan. »Jaz ne,« je odvrnil Beethoven, »ampak moji čevlji. In ker imam en sam par, sem moral ostati doma.«

*

Špartanski zbor starcev je moral poslušati razvlečen govor odposlancev z otoka Mellossa, ki so prosili za pomoč v živēju. Zgubljali so že potrpljenje in odgovorili prosilcem: »Med vašim dolgim govorom smo pozabili začetek in zato ne razumemo konca.«

Toda odposlanci so se znašli. Špartancem so pokazali prazno vrečo. In Špartanci so se en dan postili in jim dali s seboj prihranjeni živēju.

*

Smeh. — Nova tajnica: »Ali se naš direktor sploh kdaj smeje?« — Knjigovodja: »Samo tedaj, kadar ga vprašamo za povišanje plač!«

*

Novorojenček. — Tete občudujejo novorojenčka: »Oči ima kot mati.« — »In nosek kot oče.« — Sestrica, ki vse to posluša, pa resno doda: »Da, in brez zob je, kot naš stari oče!«

*

Pri vojakih. — Oficir vpraša mladega rekruta: »Povej mi, kaj je to disciplina?« — »Tujka, tovariš oficir!« odgovori vojak.

*

Winston Churchill, veliki državnik našega stoletja, ki je nedavno umrl, je bil v času svojega šolanja v Harrowu vedno zadnji in najslabši učenec. »Pa to me ni motilo,« je kasneje pripovedoval, »kajti vedno sem zaupal v reklo iz svetega pisma: In zadnji bodo prvi.«

*

Skodelica. — Jaka je postrežček. Ko je nekoč prinesel velik zavitek k neki stranki na dom, ga je vprašala gospodinja: »Ali bi raje skodelico kave ali pa kozarček žganja?«

»Najraje skodelico žganja.«

*

Škotska. — »Kako je kaj s študijem?« vpraša nekdo mladega Škota. — »Prenehal sem.« — »Zakaj?« — »Oče je podedoval zlato uro, ki na žalost ne gre in jaz bi se sedaj naj učil urarstva.«

NAŠA LUČ

mesečnik za Slovence
na tujem

Začel izhajati l. 1951

3. številka — letnik 14
Marec 1965

Izide desetkrat v letu (vsak mesec razen julija in avgusta).

Dopise za številko, ki izide konec meseca, mora uredništvo prejeti vsaj do 8. v mesecu. Člankov ne vrača.

Za uredništvo odgovarja dr. Janko Hornböck. Založba: Družba sv. Mohorja. Tiska: Tiskarna Družbe sv. Mohorja. Vsi v Celovcu.

Naročnina za list je za vse leto 40 šilingov ali protivrednost: 80 bfr, 8 NF, 5,50 h.

gld, 6,2 DM, 1000 lir, 12 angl. šil., 10 norv. kron, 8 švedskih kron, 10 danskih kron, 20 avstralskih šil., 2 dolarja. List lahko naročiš pri bližnjem poverjeniku ali pa naravnost pri upravi v Celovcu.

Uredništvo in uprava imata naslov: „Naša luč“, Viktringer Ring 26, Celovec-Klagenfurt, Austria.

Printed in Austria